

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

N. 4172/2013

(ΦΕΚ Α' 167)

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟ

ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1. Πεδίο εφαρμογής	59
1. Πεδίο εφαρμογής Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος. Δομή. Διάρθρωση	60
2. Τρόπος φορολογίας των εισοδημάτων	61
3. Ερμηνεία φορολογικού δικαίου	62
4. Συνεισφορά χωρίς διακρίσεις στα δημόσια βάρη	62
5. Φορολογία σύμφωνα με το Σύνταγμα	62
6. Αναδρομικότητα φόρου. Διατάξεις. Νομολογία	63
7. Αναδρομική κύρωση με νόμο φορολογικών αποφάσεων ισχύουν μόνο για το μέλλον	64
8. Τήρηση των αρχών χρηστής Διοίκησης	65
9. Οι διατάξεις των διεθνών συμβάσεων υπερισχύουν του εσωτερικού δικαίου. Άρθρο 28 του Συντάγματος	65
10. Συμβάσεις Αποφυγής της Διπλής Φορολογίας του Εισοδήματος / Κεφαλαίου μεταξύ Ελλάδας	66
Άρθρο 2. Ορισμοί	68
1. Ορισμοί που χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς του ΚΦΕ	70
2. Υπόχρεος σε παρακράτηση φόρου	70
3. Συγγενικό πρόσωπο. Ανιόντες και κατιόντες	71
4. Νομική προσωπικότητα νομικών προσώπων κατά τον Αστικό Κώδικα και τον ΚΦΕ	71
5. Καταπίστευμα κληρονομικό. Έννοια	71
6. Εμπίστευμα	72
7. Εξωχώρια ή υπεράκτια εταιρεία	72
8. Συνεταιρισμοί	72
9. Σωματείων. Άρθρο 78 ΑΚ	73
10. Συνδεδεμένο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή κάθε είδους νομική οντότητα	73
11. Περί του χαρακτηρισμού των επιχειρήσεων ως συνδεδεμένων, λόγω ύπαρξης σχέσεων ουσιώδους οικονομικής εξάρτησης	74
12. Περί της υπαγωγής επιχειρήσεων στην υποχρέωση να τηρούν Φάκελο Τεκμηρίωσης του άρθρου 21 του ν. 4174/2013	75
13. Υποχρέωση τήρησης Φάκελου Τεκμηρίωσης. Συνδεδεμένα πρόσωπα	75

Άρθρο 3. Υποκείμενα του φόρου	76
1. Όσοι έχουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα είναι υποκείμενοι σε φόρο	77
2. Φορολογική κατοικία εκτός Ελλάδας	77
3. Αλλοδαπό προσωπικό των γραφείων του α.ν. 89/1967	77
Άρθρο 4. Φορολογική κατοικία	79
1. Πότε ένα πρόσωπο είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδος. Γενικές διαπιστώσεις.....	81
2. Πότε ένα νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα θεωρείται φορολογικός κάτοικος Ελλάδας. Τόπος άσκησης πραγματικής διοίκησης.....	81
3. Αλλοδαπές επιχειρήσεις που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του α.ν. 89/67	83
4. Κατοικία. Έννοια κατά τον Αστικό Κώδικα.....	83
5. Τόπος κατοικίας φορολογουμένου. Έννοια τόπου κατοικίας	83
6. Η παροδική απομάκρυνση φοιτητών ή έμμισθων υπαλλήλων από τον τόπο της μόνιμης κατοικίας τους δεν σημαίνει ότι είναι μόνιμοι κάτοικοι αλλοδαπής.....	84
7. Τόπος φορολογίας σε σχέση με την κατοικία. Δικαιώματα και υποχρεώσεις	84
8. Έννοια συνήθους κατοικίας. Σ.τ.Ε. 4166/2012	85
9. Δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις περί φορολογικής κατοικίας νομικών προσώπων για τις εταιρείες του ν. 27/1975 και του ν. 2687/1953	86
10. Θέμα διπλής κατοικίας. Αρμόδια διεύθυνση για επίλυσή της	86
11. Κατοικία πληρωμάτων εμπορικών πλοίων με ξένη σημαία.....	86
12. Διαδικασία μεταβολής της φορολογικής κατοικίας.....	86
13. Χρόνος υποβολής της δήλωσης στο έτος αναχώρησης. Αλλαγή της φορολογικής κατοικίας από έγγαμες φορολογούμενες.....	89
14. Φορολογικός εκπρόσωπος κατοίκου εξωτερικού	89
15. Καθεστώς περί φορολογικής κατοικίας από 31.3.2011 έως 31.12.2013	90
16. Η απόκτηση μεριδίων συμμετοχής σε Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών δεν συνεπάγεται την απόκτηση από τον μεριδιούχο της ιδιότητας κατοίκου Ελλάδας. ν. 2992/2002 άρθρο 7§21	90
17. Έννοια του όρου «κατοικος ενός Συμβαλλομένου Κράτους»	90
18. Διευκρινίσεις σχετικά με τα πιστοποιητικά φορολογικής κατοικίας	91
19. Μη απόκτηση φορολογικής κατοικίας στην ημεδαπή συζύγου με τόπο επαγγελματικής εγκατάστασης και κέντρο ζωτικών συμφε- ρόντων στην αλλοδαπή, και σύζυγο και τέκνο στην ημεδαπή	91
20. Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας Ελλάδος με άλλα κράτη.....	94
Άρθρο 5. Εισόδημα που προκύπτει στην ημεδαπή	95
1. Εισόδημα που προκύπτει στην ημεδαπή είναι κάθε εισόδημα πηγής Ελλάδας	97
2. Χρηματικά βραβεία. Απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος Έννοια βραβείου	98
3. Τα ποσά των υποτροφιών από το Δημόσιο απαλλάσσονται από το φόρο και λαμβάνονται υπόψη για την κάλυψη τεκμηρίων	98

Άρθρο 6. Μόνιμη εγκατάσταση	99
1. Γενικά για την εφαρμογή των διατάξεων περί μόνιμης εγκατάστασης επιχειρήσεων	101
2. Οι διατάξεις των διεθνών συμβάσεων υπερισχύουν του εσωτερικού δικαίου	101
3. Πότε μια επιχείρηση θεωρείται ότι αποκτά Μόνιμη Εγκατάσταση στην Ελλάδα	102
4. Έννοια «μόνιμης εγκατάστασης» σύμφωνα με τα ερμηνευτικά σχόλια του ΟΟΣΑ για τη μόνιμη εγκατάσταση (άρθρο 5 του μοντέλου Σύμβασης)	103
5. Τεχνικές επιχειρήσεις. Έννοια «μόνιμης εγκατάστασης» ανάλογα με τη διάρκεια κατασκευής, συναρμολόγησης κ.λπ.	103
6. Αλλοδαπή επιχείρηση ή οργανισμός που αποκτά εισόδημα από ακίνητα που βρίσκονται στην Ελλάδα	105
7. Φορολογικές υποχρεώσεις γραφείου αλλοδαπής εταιρείας εγκατεστημένου στην Ελλάδα για την πραγματοποίηση έρευνας αγοράς	105
8. Φορολογικές υποχρεώσεις γραφείου αλλοδαπής εταιρείας εγκατεστημένου στην Ελλάδα για σκοπούς αντιπροσωπείας της	105
9. Φορολογική μεταχείριση του εισοδήματος αλλοδαπού προσωπικού που θα εργασθεί στην Ελλάδα, σύμφωνα με τη Σύμβαση Ελλάδας-Κροατίας	106
10. Φορολογική μεταχείριση των συντάξεων, παροχών & άλλων παρόμοιων αμοιβών, βάσει των αντίστοιχων διατάξεων των ΣΑΔΦ του Εισοδήματος	107
11. Φορολογική μεταχείριση εισοδήματος από συντάξεις, παροχές και παρόμοιες αμοιβές φορολογικών κατοίκων εξωτερικού, βάσει των διατάξεων Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας	110
12. Εφαρμογή των Συμβάσεων Αποφυγής της Διπλής Φορολογίας του Εισοδήματος - Περιεχόμενο των χορηγούμενων από τις αρμόδιες ΔΟΥ Πιστοποιητικών βάσει των οποίων εκδίδονται τα «Πιστοποιητικά Φορολογικής Κατοικίας» (Residence Certificates)	112
13. Φορολογική μεταχείριση των εμπορευματικών μεταφορών που διενεργούνται από πρόσωπα που είναι εφοδιασμένα με άδεια ΚΑΜΠΟΤΑΖ	113
14. Ίδρυση γραφείου αντιπροσωπείας στην Ελλάδα από αλλοδαπή εταιρεία. Μόνιμη εγκατάσταση. Τήρηση βιβλίων και στοιχείων - Φ.Π.Α.	114
15. Δεν συνιστά μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα η συμμετοχή σε ημεδαπή Α.Ε. αλλοδαπής εταιρείας	115
16. Δεν συνιστά μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα η αγορά μετοχών ημεδαπής Α.Ε. από αλλοδαπή εταιρεία	115
17. Αμοιβαία Κεφάλαια Επιχειρηματικών Συμμετοχών. Ν. 2992/2002	115
18. Το «Ταμείο Ανάπτυξης Νέας Οικονομίας» ΑΕ	115
Άρθρο 7. Φορολογητέο εισόδημα	116
1. Φορολογητέο εισόδημα και κατηγορίες αυτού. Ενοποίηση διαφοροποίηση πηγών. Φορολογία κατά κατηγορία	117
2. Εισοδήματα που δεν υπάγονται στις 4 κατηγορίες εισοδημάτων δεν υπόκεινται σε φόρο. Μη υποκείμενα σε φόρο εισοδήματα. Γενικές ρυθμίσεις φορολογίας	119

3. Χρηματικά βραβεία. Απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος. Έννοια βραβείου.	120
4. Τα ποσά των υποτροφιών από το Δημόσιο απαλλάσσονται από το φόρο	121
5. Βοηθήματα και οικονομικές ενισχύσεις που καταβάλλονται σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες	121
6. Η ωφέλεια από την διαγραφή τόκων των φυσικών προσώπων που έχουν υπαχθεί στη ρύθμιση υπερχρεωμένων νοικοκυριών του ν. 3869/2010 δεν φορολογείται	121
Άρθρο 8. Φορολογικό έτος	123
1. Φορολογικό έτος. Έννοια	124
2. Διαχειριστική περίοδος ατομικής επιχείρησης με διπλογραφικά βιβλία.... ..	124
3. Δεν υπάρχει δικαίωμα υπερδωδεκάμηνης χρήσης για νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που τηρούν διπλογραφικά βιβλία. Μετασχηματισμοί με τους ν. 2166/93 και 1297/1972	124
4. Φορολογικό έτος νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας που ανήκει κατά ποσοστό που υπερβαίνει το 50% σε αλλοδαπό νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα.....	125
5. Φορολογικό έτος ημεδαπού νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας που ανήκει κατά ποσοστό που υπερβαίνει το 50% σε αλλοδαπό νομικό πρόσωπο και για ορισμένες ημέρες το αλλοδαπό ΝΠ ξεπερνάει τους δώδεκα μήνες	126
6. Με την καταχώρηση στο ΓΕΜΗ τα Ν.Π. αποκτούν νομική προσω- πικότητα, συντελείται η μετατροπή των εταιρειών σε ΑΕ, ΕΠΕ κ.λπ.	127
7. Ως έναρξη φορολογικού έτους θεωρείται ο χρόνος απόκτησης της νομικής προσωπικότητας για τα Ν.Π. και για τα φυσικά ο χρόνος δήλωσης έναρξης εργασιών	128
8. Φορολογικό έτος σε έναρξη ή παύση εργασιών	128
9. Ο φόρος εισοδήματος επιβάλλεται στο εισόδημα του αμέσως προηγούμενου έτους	129
10. Χρόνος κτήσης του εισοδήματος	129
11. Χρόνος απόκτησης εισοδήματος από μισθωτή υπηρεσία. Παρακράτηση και απόδοση ΦΜΥ	131
12. Χρόνος απόκτησης του δικαιώματος είσπραξης μερισμάτων, προμερισμάτων, προσωρινών απολήψεων κερδών	131
13. Χρόνος απόκτησης του δικαιώματος είσπραξης τόκων	133
14. Προθεσμία ολοκλήρωσης μετασχηματισμού με βάση τις διατάξεις των Ν.Δ. 1297/1972 και ν. 2166/1993	134
15. Προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για να μη δηλώνονται μισθώματα που δεν εισπράττονται	135
16. Χρόνος φορολόγησης και φορολογική μεταχείριση των claw back και rebate ιατρού που έχει σύμβαση με τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ.	135

17. Χρόνος παρακράτησης και απόδοσης του φόρου που παρακρατείται στο εισόδημα που προκύπτει από τα μαθηματικά αποθέματα ασφαλιστικών εταιρειών	135
18. Χρόνος απόκτησης διανεμόμενων κερδών του φορολογικού έτους 2014 ΟΕ, ΕΕ, κοινωνίας, κοιν/ξίας που τηρεί διπλογραφικά βιβλία	135
19. Χρόνος κτήσης του εισοδήματος μισθώτριας εταιρείας που καταβάλλεται βάσει δικαστικής απόφασης και αφορά αναδρομική μείωση μισθωμάτων	136
20. Χρόνος απόκτησης εισοδήματος επιχορηγήσεων που εισπράττουν νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες από φορείς Γενικής Κυβέρνησης	137
Άρθρο 9. Πίστωση φόρου αλλοδαπής	139
1. Πίστωσης φόρου αλλοδαπής (credit method)	140
2. Όριο μείωσης του φόρου	140
3. Καταβολή φόρου αλλοδαπής σε άλλο νόμισμα πέραν του ευρώ	140
4. Οι Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας κατισχύουν της εσωτερικής μας νομοθεσίας και εφαρμόζονται για την πίστωση του φόρου.....	141
5. Φόρος που καταβλήθηκε για εισόδημα στην αλλοδαπή από φορολογούμενο που έχει φορολογική κατοικία στην Ελλάδα. Μερисμός φόρου	141
6. Φορολογική μεταχείριση εισοδημάτων αλλοδαπής προέλευσης. Εφαρμογή της Σ.Α.Δ.Φ. και αποτροπής της φοροδιαφυγής σχετικά με τους φόρους εισοδήματος μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου	142
7. Μερίσματα που καταβάλλονται από εταιρεία κάτοικο Κύπρου σε κάτοικο Ελλάδας. Εφαρμογή της Σ.Α.Δ.Φ. μεταξύ Ελλάδας - Κύπρου	143
8. Πίστωση φόρου που καταβλήθηκε στην αλλοδαπή. Εφαρμογή της Σ.Α.Δ.Φ. και αποτροπής της φοροδιαφυγής σε σχέση προς τους φόρους επί του εισοδήματος μεταξύ Ελλάδας και Η.Π.Α.	145
9. Συμψηφισμός φόρου εισοδήματος που καταβλήθηκε στην αλλοδαπή	145
10. Παρακράτηση φόρου από αλλοδαπή εταιρεία κατά την εξόφληση των τιμολογίων, στο επόμενο φορολογικό έτος από αυτό εντός του οποίου υπήχθησαν σε φορολογία τα υπόψη εισοδήματα στην Ελλάδα	146
11. Φορολογία κερδών υποκ/ματος ημεδαπής εταιρείας περιορισμένης ευθύνης στην Κύπρο με «σπαστή» διαχειριστική περίοδο (1/7-30/6)	147
12. Φορολόγηση εισοδήματος από εκμίσθωση ακινήτου στην αλλοδαπή	147
13. Εταιρεία με εισοδήματα στην αλλοδαπή. Υπολογισμός φόρου και συμψηφισμός	148
14. Προσφορά υπηρεσιών στην αλλοδαπή μέσω μόνιμης εγκατάστασης. Συμψηφισμός φόρου.....	149
15. Καθορισμός δικαιολογητικών εγγράφων για την πίστωση φόρου αλλοδαπής, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 4172/2013 και την παρ. 2 του άρθρου 16 του ν. 4174/2013.....	150

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 10. Αντικείμενο του φόρου εισοδήματος των φυσικών προσώπων ..151

Άρθρο 11. Εξαρτώμενα μέλη152

1. Ποια θεωρούνται εξαρτώμενα μέλη για τον φορολογούμενο154
2. Περιπτώσεις μελών που δεν θεωρούνται εξαρτώμενα μέλη, είτε λόγω εισοδήματος, είτε για άλλους λόγους155
3. Έννοια ετήσιου εισοδήματος για το εισόδημα των εξαρτωμένων μελών των 3.000 € ή των 6.000 € κατά περίπτωση156
4. Εισόδημα ανηλίκων τέκνων που προστίθεται στο εισόδημα του γονέα156
5. Εισοδήματα ανηλίκων τέκνων που έχουν δική τους φορολογική υποχρέωση156
6. Απαλλαγές για παιδιά. Ποιον γονέα θεωρείται ότι βαρύνουν τα παιδιά156
7. Ανάπηρος αδελφός κάτοχος Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτου που υποβάλλει ο ίδιος δήλωση είναι και προστατευόμενο μέλος.....157
8. Διαζευγμένοι γονείς. Ποιόν επιβαρύνουν τα παιδιά157

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 12. Εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις159

1. Εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις. Έννοια της εξαρτημένης εργασίας161
2. Τι σημαίνει εξαρτημένη εργασία. Διάκριση εξαρτημένης εργασίας από την ανεξάρτητη. Απόφαση 28/2005 Ολομέλειας Αρείου Πάγου162
3. Εργασιακή σχέση για τους σκοπούς του ΚΦΕ163
4. Περιπτώσεις που αποτελούν σύμβαση εξαρτημένης εργασίας163
5. Σύμβαση Εργασίας.....164
6. Συλλογική σύμβαση εργασίας.....165
7. Παροχές σε μισθωτούς. Τακτικές, έκτακτες αποζημιώσεις165
8. Ακαθάριστο εισόδημα υπαλλήλων και λειτουργών του Δημοσίου165
9. Διευθυντής ή μέλος του ΔΣ εταιρείας ή κάθε άλλου νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας.....166
10. Αμοιβές Μελών Δ.Σ. Ανωνύμων Εταιριών.....166
11. Στις αμοιβές μελών Δ. Σ. ΑΕ επιβάλλεται και εισφορά αλληλεγγύης167
12. Αμοιβή μελών του Δ.Σ. που προκύπτει από κέρδη ανώνυμης εταιρείας αποτελεί μέρος.....167
13. Νομικό πρόσωπο διανέμει ποσά εκ των κερδών με έγκριση της Γενικής Συνέλευσης σε μέλη του ΔΣ και σε εργαζόμενους. Πως φορολογούνται τα εν λόγω ποσά για την εταιρία και τους υπαλλήλους167
14. Διανομή κερδών στα μέλη ΔΣ πρέπει να προέρχονται μόνο από τα κέρδη της χρήσης.....168

15. Αμοιβές που καταβάλλονται σε μέλη του ΔΣ ΑΕ με ποσοστό αναπηρίας 80% απαλλάσσονται του φόρου (Γνωμ. Ν.Σ.Κ. 82/2016).....	168
16. Ε.Π.Ε. καταβάλλει αμοιβές σε εταίρους αυτής. Οι αμοιβές αυτές θεωρούνται μισθός.....	168
17. Η πάγια αντιμισθία που λαμβάνει δικηγόρος λογίζεται μισθωτή εργασία ..	169
18. Η μισθωτή εργασία περιλαμβάνει και εισοδήματα που αποκτώνται από εργασιακή σχέση βάσει έγγραφων συμβάσεων υπό προϋποθέσεις	169
19. Πρόσωπα που μπορούν να υπαχθούν στην παρ. 2στ' του άρθρου 12, με εργασιακή σχέση βάσει έγγραφης σύμβασης παροχής υπηρεσιών	171
20. Ερευνητές που απασχολήθηκαν με σύμβαση εργασίας και σύμβαση έργου στα ίδια ερευνητικά κέντρα το ίδιο φορολογικό έτος, χωρίς παράλληλη απόκτηση εισοδήματος	175
21. Όταν ο βασικός εργοδότης είναι στην αλλοδαπή & στερείται ελληνικού ΑΦΜ, ο εργαζόμενος δεν υπάγεται στις διατάξεις του άρθρου 12§2στ'	173
22. Όταν ο ένας από τους δύο εργοδότες είναι στην αλλοδαπή και στερείται ελληνικού Α.Φ.Μ. ο εργαζόμενος με σύμβαση έργου δεν μπορεί να υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 12§2στ'	174
23. Πρόσθετες αμοιβές σε μισθωτούς που αποτελούν εισόδημα από μισθωτή εργασία	174
24. Άλλες αμοιβές σε μισθωτούς που αποτελούν εισόδημα από μισθωτή εργασία	174
25. Φορολογική μεταχείριση των αμοιβών που λαμβάνουν Δήμαρχοι - Αντιδήμαρχοι	176
26. Η αποζημίωση για πρόωρη παύση της γεωργικής δραστηριότητας εντάσσεται στην κατηγορία εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες	177
27. Φορολογική μεταχείριση των αμοιβών που λαμβάνουν εταίροι και διαχειριστές Ε.Π.Ε., Ο.Ε., και Ε.Ε.	177
28. Έκπτωση ασφαλιστικών εισφορών εταίρων προσωπικής εταιρείας που λαμβάνουν και μισθό διαχειριστή.....	178
29. Φορολογική μεταχείριση ασφαλιστικών εισφορών ΟΑΕΕ για εταίρο & παράλληλα διαχειριστή ΕΠΕ και μέτοχο και παράλληλα μέλος ΔΣ ΑΕ	179
30. Φορολογική μεταχείριση περιστασιακών αμοιβών που καταβάλλει γυναικείος συνεταιρισμός.....	179
31. Αμοιβές του λοιπού προσωπικού, καθώς & των ιατρών που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στα απογευματινά ιατρεία των νοσοκομείων του ΕΣΥ	180
32. Αποζημιώσεις ανέργων ή εργαζομένων για την παρακολούθηση σεμιναρίων	180
Άρθρο 13. Παροχές σε είδος.....	181
1. Παροχές σε είδος που λαμβάνουν εργαζόμενοι ή συγγενικά τους πρόσωπα μεγαλύτερες των 300 ευρώ θεωρούνται μισθός (θέματα από 1.1. έως 1.11.)	184
2. Ερμηνεία των παροχών σε είδος σύμφωνα με την εγκ. ΠΟΛ. 1219/ 6.10.2014 (θέματα από 2.1. έως 2.5.)	186

3. Παραχώρηση οχήματος σε εργαζόμενο ή εταίρο ή μέτοχο. Υπολογισμός αμοιβής σε είδος	194
4. Χορήγηση δανείου. Η διαφορά επιτοκίου αποτελεί αμοιβή σε είδος. Προκαταβολή μισθού άνω των τριών μηνών	202
5. Δικαιώματα προαίρεσης απόκτησης μετοχών	203
6. Παραχώρηση κατοικίας	204
7. Φορολογική μεταχείριση της παρεχόμενης μείωσης των διδάκτρων για τα παιδιά των εργαζόμενων, διευθυντών, διαχειριστών και μελών διοίκησης ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων	205
8. Ασφάλιστρα για την ατομική ασφάλιση (ατομικά συνταξιοδοτικά προγράμματα) στελεχών της εταιρείας	206
9. Προσδιορισμός μέσου επιτοκίου αγοράς κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 13 του Ν. 4172/2013	206
10. Bonus που λαμβάνουν στελέχη των πιστωτικών ιδρυμάτων εντός του 2014	207
11. Το όφελος που προκύπτει για τους εργαζόμενους και συνταξιούχους της ΔΕΗ ΑΕ από την παροχή ορισμένης ποσότητας ηλεκτρικής ενέργειας με μειωμένο τιμολόγιο, αποτελεί εισόδημα από μισθ. υπηρεσίες	208
Άρθρο 14. Απαλλαγές εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις.....	213
1. Απαλλαγές ή εξαιρέσεις φορολογίας εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις	216
2. Δεν αποτελούν εισόδημα από μισθωτή εργασία τα έξοδα διαμονής, σίτισης & η ημερήσια αποζημίωση όταν γίνονται για λογαριασμό της επιχείρησης	216
3. Δεν αποτελούν εισόδημα από μισθωτή εργασία η αποζημίωση για έξοδα κίνησης εφόσον καταβάλλονται από τον εργοδότη	218
4. Εκτός έδρας αποζημίωση και έξοδα κίνησης που δίνονται στο προσωπικό και δεν υπάρχουν μόνο εξοδολόγια	218
5. Το επίδομα αλλοδαπής που χορηγείται σε υπαλλήλους του Υπουργείου Εξωτερικών και των λοιπών δημόσιων πολιτικών υπηρεσιών απαλλάσσεται του φόρου	219
6. Κρατήσεις υπέρ ασφαλιστικών ταμείων	219
7. Ασφαλιστικές εισφορές εργαζόμενου. Εισφορές εργοδότη και εργαζομένου υπέρ των επαγγελματικών ταμείων που έχουν συσταθεί με νόμο	219
8. Εφάπαξ από ταμεία πρόνοιας, ασφαλιστικούς οργανισμούς του δημοσίου και επαγγελματικά ταμεία	221
9. Έκπτωση από το εισόδημα των ασφαλιστικών εισφορών για αναγνώριση του χρόνου της στρατιωτικής θητείας ως συντάξιμου	221
10. Διατακτικές τροφές που χορηγούνται σε εργαζόμενους μέχρι ποσού έξι (6) ευρώ ανά διατακτική	221
11. Για την έκπτωση των διατακτικών σίτισης έως 6 ευρώ που χορηγεί επιχείρηση σε εργαζομένους της δεν υπάρχει περιορισμός ως προς τον τρόπο εξαργύρωσης τους (σε εστιατόρια ή supermarkets)	221
12. Παροχές ασήμαντης αξίας	222

13. Ασφάλιστρα ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων.....	222
14. Ασφάλιστρα για ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή κάλυψη του υπαλληλικού του προσωπικού ή για την κάλυψη του κινδύνου ζωής ή ανικανότητάς του στο πλαίσιο ασφαλιστηρίου συμβολαίου	222
15. Απαλλάσσεται από το φόρο το εισόδημα που αποκτάται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους από αλλοδαπό διπλωματικό ή προξενικό εκπρόσωπο κ.λπ.....	223
16. Διατροφή με δικαστική απόφαση ή συμβολαιογραφική πράξη	223
17. Συντάξεις που καταβάλλονται σε ανάπηρους πολέμου και σε θύματα ή οικογένειες θυμάτων πολέμου, καθώς και σε αναπήρους ειρηνικής περιόδου, στρατιωτικούς γενικά	224
18. Εξωιδρυματικό επίδομα που καταβάλλεται σε ειδικές κατηγορίες ατόμων με αναπηρίες	224
19. Οι μισθοί και η πάγια αντιμισθία που καταβάλλονται σε δικαιούχους με κινητικές αναπηρίες τουλάχιστον 80% απαλλάσσονται από το φόρο	225
20. Απαλλαγή από την παρακράτηση του φόρου εισοδήματος των μισθών, συντάξεων που χορηγούνται σε πρόσωπα με αναπηρία	226
21. Αμοιβές που καταβάλλονται σε μέλη του ΔΣ ανώνυμης εταιρείας με ποσοστό αναπηρίας 80% απαλλάσσονται του φόρου	227
22. Επίδομα ανεργίας Ο.Α.Ε.Δ.	228
23. Επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης συνταξιούχων (Ε.Κ.Α.Σ)	228
24. Χρηματικά ποσά που καταβάλλονται σε αναγνωρισμένους πολιτικούς πρόσφυγες	228
25. Τα επιδόματα επικίνδυνης εργασίας απαλλάσσονται του φόρο κατά 65%	228
26. Η ειδική αποζημίωση που καταβάλλεται σε ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό και τα πληρώματα ασθενοφόρων του Ε.Κ.Α.Β. απαλλάσσεται από το φόρο κατά 65%.....	229
27. Δεν απαλλάσσονται κατά 65% τα επιδόματα επικίνδυνης εργασίας για το προσωπικό των Νοσοκομείων που δεν εκτελεί διατεταγμένη υπηρεσία με αεροπορικά μέσα για παροχή Α' Βοηθειών	229
28. Φορολογική μεταχείριση του επιδόματος τριτέκνων και πολυτέκνων που χορηγείται με τις διατάξεις του άρθρου 40 του ν. 4141/2013	229
29. Παροχές, επιδοτήσεις και λοιπά παρεμφερή ποσά που χορηγούνται από τον Ο.Α.Ε.Δ.	229
30. Φορολογική μεταχείριση επιδόματος βιβλιοθήκης που καταβάλλεται από 1.1.2014 και εφεξής	231
31. Φορολογική μεταχείριση επιδόματος βιβλιοθήκης διδακτικού προσωπικού Α.Σ.Ε.Ι.....	231
32. Φορολογική αντιμετώπιση μισθού που καταβάλλεται σε όσους εκπληρώνουν εναλλακτική πολιτική-κοινωνική υπηρεσία.....	232

Άρθρο 15. Φορολογικός συντελεστής.....	233
1. Υπολογισμός φόρου από μισθωτή εργασία και συντάξεις, ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα και ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα για εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.2016.....	236
2. Υπολογισμός φόρου για αξιωματικούς και κατώτερο πλήρωμα που υπηρετούν σε πλοία του εμπορικού ναυτικού	246
3. Φορολογία των Ελλήνων ναυτικών που υπηρετούν σε πλοία τα οποία φέρουν ξένη σημαία.....	246
4. Φορολογία ναυτικών που υπηρετούν στα κρατικά πλοία.....	247
5. Φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις οι αρχιπλοίαρχοι και οι αρχι-μηχανικοί που υπηρετούν στα γραφεία ναυτιλιακών επιχειρήσεων.....	247
6. Οι πλοηγοί δεν φορολογούνται με το ειδικό φορολογικό καθεστώς των ναυτικών	247
7. Ναυτικοί σε ρυμουλκά πλοία του ιδιωτικού φορέα που εκτελούν πλόες. Ναυτικοί που υπηρετούν σε πλοία ή πλωτά μέσα του ΟΛΠ ή ως φύλακες σε παροπλισμένα πλοία	248
8. Δεν φορολογούνται ευνοϊκά ως ναυτικοί, οι εργαζόμενοι σε τουριστικά πλοία ως τεχνίτες ή με άλλες μη ναυτικές ειδικότητες	248
9. Εφάπαξ αποζημίωση που παρέχεται για οποιονδήποτε λόγο διακοπής της σχέσεως εργασίας ή άλλης σύμβασης	248
10. Αποζημίωσης απόλυσης. Καταβολή σε δόσεις. Υπολογισμός φόρου	249
11. Εφάπαξ δημοσίων υπαλλήλων	250
12. Ποσό που καταβάλλεται οικειοθελώς από τον εργοδότη πέραν από τη νόμιμη αποζημίωση	250
13. Φορολογούνται αυτοτελώς οι παροχές που καταβάλλονται σε εργαζόμενους και οι οποίες προέρχονται από ασφαλισματα που καταβλήθηκαν στο πλαίσιο ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων	251
14. Ασφάλισμα συνεπεία λήξης ομαδικού ασφαλιστηρίου συμβολαίου σε εργαζόμενους, που δεν έχουν υπερβεί το 60ο έτος και δεν έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα. Πρόωρη εξαγορά.....	252
15. Φορολογούμενοι που κατοικούν μόνιμα σε νησιά με πληθυσμό κάτω από 3.100 κατοίκους, μέχρι 31.12.2015	253
Άρθρο 16. Μείωση φόρου εισοδήματος.....	255
1. Διασφάλιση και έλεγχος συναλλαγών	258
2. Πρόγραμμα Δημόσιων Κληρώσεων (Λοταρία)	258
3. Μείωση φόρου για εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.2016	259
4. Μείωση φόρου για εισοδήματα που αποκτήθηκαν από 1.1.14-31.12.15	261
5. Τις μειώσεις φόρου λόγω εξαρτώμενων τέκνων τις δικαιούνται και οι δύο σύζυγοι εφόσον αυτοί είναι μισθωτοί ή συνταξιούχοι, ή ο ένας εκ των δύο συζύγων που έχει την ιδιότητα του μισθωτού ή συνταξιούχου	262
6. Υπολογισμός φόρου από μισθωτή εργασία και συντάξεις, ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα και ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα για εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.2016.....	263

7. Καθορισμός δαπανών για τις οποίες απαιτείται η χρήση ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής ή/και συλλογής αποδείξεων για το έτος 2017	263
8. Εκπιπόμενες δαπάνες για το σχηματισμό του έμμεσου αφορολόγητου	265
Άρθρο 17. Πρόσθετες μειώσεις φόρου	267
1. Πρόσθετες μειώσεις φόρου 200 € για τον φορολογούμενο και τα εξαρτώμενα μέλη	268
2. Δικαίωμα μείωσης του φόρου λόγω αναπηρίας σε όλους τους φορολογούμενους.....	268
3. Πρόσωπα που παρουσιάζουν αναπηρία τουλάχιστον 67%	268
4. Ανάπηροι αξιωματικοί και οπλίτες & αξιωματικοί που υπέστησαν τραύμα ή νόσημα το οποίο επήλθε λόγω κακουχιών σε πολεμική περίοδο	269
5. Θύματα πολέμου ή τρομοκρατικών ενεργειών	269
6. Ανάπηροι ή θύματα εθνικής αντίστασης ή εμφυλίου πολέμου.....	270
7. Δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη μείωση του φόρου κατά 200€	271
Άρθρο 18. Μειώσεις φόρου για ιατρικές δαπάνες	273
1. Μειώσεις φόρου για ιατρική, νοσοκομειακή και φαρμακευτική περίθαλψη. Όρια στις ιατρικές δαπάνες	275
2. Δικαίωμα έκπτωσης φόρου για ιατρική, νοσοκομειακή και φαρμακευτική περίθαλψη σε όλους τους φορολογούμενους	275
3. Ποια θεωρούνται ως έξοδα ιατρικής, νοσοκομειακής και φαρμακευτικής περίθαλψης	275
4. Υπολογισμός μείωσης φόρου για έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης κατά ποσοστό 10% του συνολικού ετήσιου ποσού αυτών	277
5. Διάρκης κάλυψη ιατρικών αναγκών	277
6. Ιατρικά έξοδα στο εξωτερικό.....	278
7. Δαπάνη εξωσωματικής γονιμοποίησης θεωρείται ιατρικό έξοδο	278
8. Απασχόληση νοσοκόμου στο σπίτι. Δικαιολογητικά	278
9. Οι αμοιβές σε αποκλειστική νοσοκόμα περιλαμβάνονται στα έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης	279
10. Η οδοντοθεραπεία και η οδοντοπροσθετική περιλαμβάνονται στα έξοδα ιατρικής περίθαλψης	279
11. Τα έξοδα για τη μετακίνηση του ασθενή και του συνοδού του και η δαπάνη για τη διαμονή του ασθενή σε ξενοδοχείο δεν περιλαμβάνονται στα νοσήλια	279
12. Δαπάνη για φυσιοθεραπεία θεωρείται ιατρικό έξοδο	280
13. Οι αμοιβές ψυχολόγου αποτελούν έξοδα ιατρικής περίθαλψης	280
14. Η δαπάνη για λογοθεραπεία αποτελεί έξοδο ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης	280
15. Η δαπάνη για εργοθεραπεία αποτελεί έξοδο ιατρικής περίθαλψης.....	280
16. Η δαπάνη για την αντικατάσταση μελών του σώματος με τεχνητά μέλη και η τοποθέτηση στο σώμα οργάνων που είναι αναγκαία για τη φυσιολογική λειτουργία του ανθρώπινου οργανισμού θεωρείται έξοδο ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης. Εξαιρέσεις	281

17. Έξοδα νοσοκομειακής περίθαλψης και δαπάνη για δίδακτρα ή τροφεία σε ειδικές για την πάθησή τους σχολές ή σε ειδικά ιδρύματα ή οργανισμούς των τέκνων με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 40%	281
18. Η δαπάνη για προσθήκη μαλλιών δεν υπάγεται στις ιατρικές δαπάνες	282
19. Η δαπάνη για τοποθέτηση περούκας δεν αποτελεί έξοδο ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης	282
20. Η δαπάνη για αγορά διαγνωστικών συσκευών δεν αποτελεί έξοδο ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης	283
21. Η δαπάνη για τη συλλογή και τη συντήρηση βλαστοκυττάρων μετά από τοκετό δεν θεωρείται ιατρική δαπάνη για έκπτωση φόρου	283
22. Είναι δυνατή η επιστροφή στο φορολογούμενο αποδείξεων δαπανών νοσηλείας όταν ανακαλείται η δήλωση κατά το ποσό των δαπανών αυτών	283
23. Το 50% της δαπάνης που καταβάλλεται σε επιχειρήσεις περίθαλψης ηλικιωμένων αποτελεί έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης.....	283
24. Όσοι δεν έχουν τη φορολογική κατοικία τους στην Ελλάδα δεν δικαιούνται τις μειώσεις φόρου για ιατρικά έξοδα. Εξαιρέσεις.....	284
25. Δικαιολογητικά δαπανών ιατρικής, νοσοκομειακής και φαρμακευτικής περίθαλψης	284
26. Δικαιολογητικά για δαπάνες ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης που καταβάλλονται από τον ίδιο το φορολογούμενο και υποβάλλονται στον εργοδότη ή σε ασφαλιστικό ταμείο. Αναγνώριση υπολοίπου δαπάνης	287
27. Οι ιατρικές δαπάνες που πραγματοποιούνται για τα εξαρτώμενα μέλη συνυπολογίζονται για τον προσδιορισμό του ποσού της μείωσης φόρου	288
Άρθρο 19. Μειώσεις φόρου για δωρεές	289
1. Μειώσεις φόρου για δωρεές	290
2. Δικαίωμα έκπτωσης φόρου για δωρεές σε όλους τους φορολογούμενους.....	290
3. Καθορισμός των Φορέων που αναγνωρίζονται για το σκοπό του προσδιορισμού της μείωσης φόρου επί του ποσού των χορηγούμενων σε αυτούς δωρεών.....	290
4. Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) - Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος (Ε.Ο.Χ.).....	292
5. Χρόνος έκπτωσης της δωρεάς	292
6. Εισφορές και συνδρομές σε σωματεία	292
7. Προσωπική έκπτωση των δωρεών.	292
8. Δικαιολογητικά για την απόδειξη της καταβολής χρηματικών ποσών για δωρεές	293
9. Κίνητρα έκπτωσης φόρου για δωρεές στο Λογαριασμό Αλληλεγγύης.	293
10. Έκπτωση πολιτιστικών χορηγιών από το εισόδημα.	294
11. Δικαιολογητικά στοιχεία για την έκπτωση ποσού πολιτιστικής χορηγίας	294

Άρθρο 20. Πίστωση φόρου και ρυθμίσεις για τους φορολογούμενους που δεν έχουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα	296
1. Ποιές μειώσεις φόρου δεν δικαιούνται οι φορολογούμενοι που δεν έχουν την φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα	297
2. Κάτοικοι χωρών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ε.Ο.Χ.	297

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΚΕΡΔΗ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Άρθρο 21. Κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα.....	299
1. Κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα	302
2. Τι θεωρείται επιχειρηματική δραστηριότητα.....	302
3. Η ωφέλεια που προκύπτει από τη διαγραφή μέρους ή του συνόλου του χρέους προς πιστωτικό ή χρηματοδοτικό ίδρυμα ή προς εταιρεία του ν. 4354/2015 στο πλαίσιο εξωδικαστικού συμβιβασμού, απαλλάσσεται του φόρου εισοδήματος και φόρου δωρεάς	303
4. Έσοδα από επιχειρηματικές συναλλαγές.....	304
5. Χρόνος κτήσης του εισοδήματος.....	305
6. Κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα επιχειρήσεων που τηρούν απλογραφικά ή διπλογραφικά βιβλία. Δαπάνες	305
7. Λογιστικός προσδιορισμός κερδών οικοδομικών επιχειρήσεων. Έναρξη ισχύος. Μεταβατικό καθεστώς. Άδειες από 1.1.2006	305
8. Ευκαιριακή απασχόληση. Έσοδα από δραστηριότητα μη μισθωτού	306
9. Καθορισμός φορολογούμενων που ασχολούνται κατ' επάγγελμα με τις συναλλαγές τίτλων του άρθρου 42 του ΚΦΕ, (άρθρο 21§3 του ΚΦΕ)	308
10. Τρεις συναλλαγές που αφορούν ακίνητα εντός 2 ετών θεωρούνται «επιχειρηματική συναλλαγή»	309
11. Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα το κέρδος που προκύπτει από την πώληση συλλογής γραμματοσήμων (πώληση συλλογής). Γενικές σκέψεις για ιδιωτικές πωλήσεις.....	309
12. Φορολογική μεταχείριση ποσού που αποκτάται από μεμονωμένη πώληση αντικειμένου μεγάλης αξίας	311
13. Εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα (θέματα από 13.1. - 13.24.)	311
14. Το κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα προσδιορίζεται με βάση τα τηρούμενα βιβλία και στοιχεία	324
15. Η προσαύξηση περιουσίας που προέρχεται από παράνομη ή αδικαιολόγητη ή άγνωστη πηγή ή αιτία θεωρείται κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα	325
16. Ερμηνευτική εγκύκλιος για την προσαύξηση περιουσίας (θέματα από 16.1. έως 16.7.)	325
17. Διευκρινίσεις στο πλαίσιο χειρισμού των υποθέσεων φορολογουμένων που έχουν αποστείλει εμβάσματα στο εξωτερικό κατά τα έτη 2009-2011 (θέματα από 17.1. έως 17.28.).....	339

18. Δικαιολόγηση αντικειμενικών δαπανών και δαπανών απόκτησης περιουσιακών στοιχείων με μερίσματα πλοιοκτητριών εταιρειών	350
19. Προϋποθέσεις δικαιολόγησης εισοδήματος από μερίσματα πλοιοκτητριών εταιρειών	350
20. Μητρώο αγροτών αγροτικών εκμεταλλεύσεων. Φυσικά πρόσωπα απασχολούμενα στη διαχείριση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας έως 100 KW. Λειτουργία αγροτουριστικών μονάδων έως 10 δωματίων	351
21. Προσδιορισμός του αγροτικού εισοδήματος	354
22. Μέτρα για τους νέους αγρότες	355
23. Φορολογική αντιμετώπιση των επιδοτήσεων – επιχορηγήσεων στα πλαίσια ατομικής επιχειρηματικής δραστηριότητας	358
24. Προσδιορισμός ακαθαρίστων εσόδων πρακτόρων λαχείων	359
25. Αποζημιώσεις ανέργων ή εργαζομένων για την παρακολούθηση σεμιναρίων	360
Άρθρο 22. Εκπιπόμενες επιχειρηματικές δαπάνες	361
1. Γενικά. Εισαγωγικό σημείωμα. Αλλαγές. Χρόνος έκπτωσης (θέματα 1.1. έως 1.17.)	362
2. Ποιά στοιχεία προβλέπονται και μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως δικαιολογητικά εγγραφών ή θεωρούνται ως κατάλληλα δικαιολογητικά (θέματα από 2.1. έως 2.5.)	366
3. Απώλεια πρωτότυπων φορολογικών στοιχείων	369
4. Εκπιπόμενες ασφαλιστικές εισφορές	370
5. Για την έκπτωση των διατακτικών σίτισης έως 6 ευρώ που χορηγεί επιχείρηση σε εργαζομένους της δεν υπάρχει περιορισμός ως προς τον τρόπο εξαργύρωσης τους (σε εστιατόρια ή supermarkets)	370
6. Εκπιπόμενες δαπάνες από ασκούντες αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα	370
7. Χρόνος φορολόγησης και φορολογική μεταχείριση των claw back και rebate ιδιωτών παρόχων υπηρεσιών υγείας που έχουν σύμβαση με τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ.	370
8. Οι υποτροφίες που χορηγούνται στα πλαίσια εξυπηρέτησης του ειδικού σκοπού της καταλειπομένης περιουσίας, εκπίπτουν από τα φορολογητέα έσοδα του υπόχρεου ιδρύματος, σωματείου κ.λπ.	371
9. Ο ΕΝΦΙΑ, τα τέλη κυκλοφορίας, τα τέλη χαρτοσήμου εκπίπτουν ως δαπάνες	372
10. Ο ΕΝΦΙΑ εκπίπτει για τον προσδιορισμό του κέρδους των οικοδομικών επιχειρήσεων μόνο για πωλήσεις οικοδομών για τις οποίες το κέρδος τους προσδιορίζεται λογιστικά	372
11. Αναγνωρίζεται η ζημία που προκύπτει σε βάρος επιχείρησης λόγω εκχώρησης απαιτήσεών της	373
12. Ζημία που προκύπτει σε βάρος επιχείρησης από την εκκαθάριση εταιρείας στην οποία συμμετέχει, καθώς και λόγω μείωσης μετοχικού κεφαλαίου της τελευταίας	374

13. Ζημία από την εκκαθάριση αλλοδαπής εταιρείας.....	375
14. Ζημία που προκύπτει σε βάρος επιχείρησης από την επιστροφή και ακύρωση μέρους των μετοχών ΑΕ.....	375
15. Ζημία από τη μεταβίβαση εταιρικών ομολόγων του ν. 3156/2003.....	376
16. Χρόνος έκπτωσης δαπανών σε περίπτωση συνεχιζόμενης παροχής υπηρεσίας η οποία ολοκληρώνεται σε επόμενη χρήση	376
17. Χρόνος έκπτωσης δαπανών των οποίων τα δικαιολογητικά εκδίδονται ή λαμβάνονται έως την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού και αφορούν την κλειόμενη χρήση.....	377
18. Χρόνος έκπτωσης του αγγελιοσήμου	378
19. Έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα επιχείρησης των παροχών κοινωνικού χαρακτήρα προς τους εργαζομένους τους ή συγγενείς αυτών.....	378
20. Φορολογική μεταχείριση του εισοδήματος αλλοδαπών εταιρειών ιδιοκτησίας ακινήτου στην Ελλάδα	379
21. Εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα των πιστωτικών ιδρυμάτων οι διαγραφέντες τόκοι των φυσικών προσώπων που έχουν υπαχθεί στη ρύθμιση υπερχρεωμένων νοικοκυριών	379
22. Ποσά που καταβάλλονται από υποκατάστημα αλλοδαπής εταιρείας εγκατεστημένο στη χώρα μας στο κεντρικό του κατάστημα εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδά του υπό προϋποθέσεις.....	379
23. Συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από την αποτίμηση και τον διακανονισμό απαιτήσεων και υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα, μετά την έναρξη ισχύος του ΚΦΕ	379
24. Μη έκπτωση δαπανών από την άσκηση ατομικής επιχειρηματικής δραστηριότητας για την οποία συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 12§2 περ. στ' (λεγόμενα «μπλοκάκια»)	381
25. Τα μισθώματα για ακίνητα που καταβάλλονται σε εταιρείες του ν. 1665/1986 (leasing) από 1.1.2014 έως 31.12.2018 δεν εκπίπτουν κατά το μέρος που αναλογούν στο οικόπεδο	382
26. Έκπτωση δαπανών από τον μισθωτή για την ανέγερση κτίσματος και για την πραγματοποίηση βελτιώσεων ή επεκτάσεων σε ακίνητο τρίτου	382
27. Έκπτωση ή μη από τα ακαθάριστα έσοδα αμοιβών μελών προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε., Ε.Ε.) και αστικών εταιρειών	382
28. Το εργόσημο εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων	383
28α. Η ιδιωτική χρηματοδότηση σε πολιτικά κόμματα, συνασπισμούς κομμάτων, υποψήφιους και αιρετούς βουλευτές της Βουλής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα	383
28β. Έκπτωση πολιτιστικών χορηγιών από το εισόδημα. Ορισμός πολιτιστικής χορηγίας, χορηγού, αποδέκτη χορηγίας και πολιτιστικής δραστηριότητας	383
29. Δεν είναι επιτρεπτή η έκπτωση δαπάνης από τα ακαθάριστα έσοδα επιχείρησης, όταν η εικονικότητα εντοπίζεται στον διαφορετικό χαρακτηρισμό της γενόμενης συναλλαγής στο εκδοθέν τιμολόγιο	384

30. Δυνατότητα έκπτωσης δαπάνης στα ακαθάριστα έσοδα καλόπιστου λήπτη εικονικού ως προς τον εκδότη φορολογικού στοιχείου.....	384
31. Δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ εισροών από καλόπιστο λήπτη εικονικού ως προς το πρόσωπο του εκδότη τιμολογίου.....	388
32. Δεν εκπίπτουν δαπάνες οι οποίες αν και δεν αμφισβητείται ότι πραγματοποιήθηκαν προκύπτουν από πλαστά στοιχεία	391
33. Δεν εκπίπτει η δαπάνη όταν ο έλεγχος διαθέτει συγκεκριμένα στοιχεία, από τα οποία συνάγει την εικονικότητά της	392
34. Δαπάνες για αγορά ειδών καθαριότητας καθώς και για αναψυκτικά/καφέδες κ.λπ. για το προσωπικό και τους πελάτες της επιχείρησης κρίθηκαν παραγωγικές	392
35. Δεν είναι παραγωγικές δαπάνες που συνδέονται με την άσκηση παραγωγικής δραστηριότητας τρίτης επιχείρησης, έστω και θυγατρικής της	393
36. Όταν η επιχείρηση ενεργεί ως καταναλωτής ο ΦΠΑ εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα της. Ο ΦΠΑ γευμάτων εκπίπτει εφόσον κριθεί ότι αφορά επαγγελματικά γεύματα	393
37. Οι δαπάνες για αμοιβές ελεγκτών εκπίπτουν ως παραγωγικές εφόσον δεν προκύπτει ότι έλεγχος απέβλεπε στην διασφάλιση των συμφερόντων μόνο των μετόχων	394
38. Η δαπάνη που κατέβαλε η ημεδαπή επιχείρηση για αμοιβές ελεγκτικών εργασιών κατ' εντολή και για λογαριασμό της μητρικής δεν είναι παραγωγική	395
39. Δεν επιτρέπεται στην φορολογική αρχή και στα διοικητικά δικαστήρια να ελέγχουν την σκοπιμότητα και το προσήκον μέτρο των δαπανών που συμβάλλουν στη διεύρυνση των εργασιών της επιχείρησης και στην αύξηση του εισοδήματός της	396
40. Δεν εκπίπτουν τα έξοδα μισθοδοσίας (αποσπασμένου στην αλλοδαπή) προσωπικού της επιχείρησης που απασχολήθηκαν σε άλλη επιχείρηση	396
41. Οι αποσβέσεις ΕΙΧ αυτοκινήτων ιδιοκτησίας υπαλλήλων επιχείρησης δεν αποτελούν παραγωγική δαπάνη διότι η επιχείρηση δεν ήταν κυρία αυτών	396
42. Τα ασφάλιστρα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης του προσωπικού της επιχείρησης εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδά της	397
43. Τα καταβαλλόμενα από επιχειρήσεις ασφάλιστρα για ομαδική ασφάλιση ζωής του προσωπικού τους είναι παραγωγική δαπάνη	398
44. Το ΣτΕ προβαίνει μόνο σε κρίση επί του αντικειμένου αμφισβήτησης. Εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης το ποσό που αποτελεί την αξία ρολογιών που δόθηκαν σε υπαλλήλους της εταιρείας, λόγω συμπλήρωσης 25ετίας ως παραγωγική δαπάνη	398
45. Οι δαπάνες για τη συμμετοχή της εταιρείας σε έξοδα διαμόρφωσης βιτρινών διαφόρων καταστημάτων πελατών της κρίθηκαν παραγωγικές, ανεξάρτητα αν καταβλήθηκαν οικειοθελώς και από ελευθεριότητα	399

46. Η έκπτωση των τόκων των δανείων που έλαβε η εταιρεία από τράπεζες για να χορηγήσει δάνεια στα ανωτέρω στελέχη της, δεν είναι νόμιμη	400
47. Παραγωγικότητα δαπάνης έστω και αν καταβλήθηκε χωρίς νόμιμη ή συμβατική υποχρέωση αλλά οικειοθελώς	400
48. Αμοιβές σε αλλοδαπή επιχείρηση αναγνωρίζονται με οποιοδήποτε στοιχείο εκδίδει αυτή. Πρέπει όμως από αυτό να προκύπτουν οι προσφερθείσες υπηρεσίες	401
49. Για να εκπεστεί δαπάνη πρέπει να είναι βέβαιη, δεδουλευμένη, εκκαθαρισμένη και να καλύπτεται από δικαιολογητικό στοιχείο.	402
50. Τα ΤΠΥ ως δικαιολογητικά στοιχεία για να εκπέσουν από τα ακαθάριστα έσοδα πρέπει να προσδιορίζουν επαρκώς τις παρασχεθείσες υπηρεσίες	402
51. Οι δαπάνες βελτίωσης και επέκτασης ή επαύξησης των εγκαταστάσεων της εταιρείας αποσβέννυνται σε περισσότερες χρήσεις & δεν εκπίπτουν εφάπαξ, σε αντιδιαστολή με τις δαπάνες επισκευής και συντήρησης	403
52. Δαπάνες προηγούμενης χρήσης. Αρχή αυτοτέλειας των χρήσεων. Βάρος απόδειξης	404
53. Φορολογική εγγραφή που αφορά δαπάνη προηγούμενου έτους	405
54. Μη βέβαιες και μη εκκαθαρισμένες δαπάνες δεν εκπίπτουν	406
55. Για να αναγνωριστεί δαπάνη πρέπει να είναι εκκαθαρισμένη και δεν απαιτείται ως αναγκαία προϋπόθεση και η καταβολή αυτής στην υπόλογη χρήση	406
56. Μισθώματα που καταβάλλονται για τη χρήση δικαιωμάτων (franchising) και ταυτόχρονα έσοδα από πώληση αγαθών. Συμβάσεις δικαιόχρησης	407
Άρθρο 22Α. Δαπάνες Επιστημονικής και Τεχνολογικής Έρευνας	410
1. Οι δαπάνες επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας εκπίπτουν προσαυξημένες κατά 30%	411
2. Ορισμός δαπανών επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας - Δικαιούμενοι έκπτωσης	411
3. Καθορισμός κριτηρίων για το χαρακτηρισμό των δαπανών βάσει της υπ' αριθ. 12962/3.11.1987 ΚΥΑ	412
4. Περιπτώσεις δαπανών που δεν θεωρούνται δαπάνες επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας	414
5. Υποβολή στοιχείων για δαπάνες έρευνας και τεχνολογίας	414
6. Διαδικασία υποβολής της αίτησης πιστοποίησης δαπανών Επιστημονικής και Τεχνολογικής Έρευνας και χορήγηση βεβαίωσης από την ΓΓΕΤ	415
7. Απόσβεση με συντελεστή 40% των δαπανών που αφορούν εξοπλισμό και όργανα που χρησιμοποιούνται ειδικά για τις ανάγκες εκτέλεσης της επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας	416
Άρθρο 23. Μη εκπιπόμενες επιχειρηματικές δαπάνες	417
1. Τόκοι δανείων από τρίτους, πλην τραπεζών	420
2. Εξόφληση αγοράς αγαθών και λήψης υπηρεσιών με τη χρήση τραπεζικών μέσων πληρωμής εφόσον η αξία είναι άνω των 500 ευρώ (θέματα από 2.1. έως 2.19.)	422

3. Μη καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές	428
4. Ασφαλιστικές εισφορές επιτηδευματιών, μελών εταιρειών, διαχειριστών εταιρειών και μελών ΔΣ (θέματα από 4.1. έως 4.7.)	429
5. Μη αναγνώριση προβλέψεων επισφαλών απαιτήσεων εκτός των ρητά προβλεπόμενων	433
6. Δεν αναγνωρίζονται πρόστιμα και ποινές και προσαυξήσεις	433
7. Προσαυξήσεις, πρόστιμα, τόκοι υπερημερίας λόγω οφειλής φόρων προς το δημόσιο ή ΝΠΔΔ δεν αναγνωρίζονται.....	434
8. Τόκοι επιχειρήσεων δανείων από τρίτους, τόκοι από τραπεζικά δάνεια και τόκοι υπερημερίας που προκύπτουν λόγω οφειλής φόρων, τελών, εισφορών, δασμών, αμοιβών κ.λπ. προς το Δημόσιο ή ΝΠΔΔ	434
9. Δεν αναγνωρίζονται για έκπτωση αμοιβές που συνιστούν ποινικό αδίκημα	435
10. Από τα ακαθάριστα έσοδα δεν αφαιρούνται οι πρόσθετοι φόροι και τα πρόστιμα μετά από φορολογικό έλεγχο	436
11. Προσαυξήσεις και πρόστιμα για εκπρόθεσμη καταβολή εισφορών ΙΚΑ και χαρτοσήμου δεν αναγνωρίζονται προς έκπτωση.....	436
12. Η προσαύξηση λόγω εκπρόθεσμης καταβολής εργοδοτικών εισφορών δεν αναγνωρίζεται για έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα	436
13. Φόρος εισοδήματος, τέλος επιτηδεύματος, έκτακτες εισφορές και Φ.Π.Α. δεν αναγνωρίζονται.....	436
14. Ειδικές περιπτώσεις φόρων (θέματα από 14.1. έως 14.7.)	438
15. Ο ΕΝΦΙΑ, τα τέλη κυκλοφορίας, τα τέλη χαρτοσήμου εκπίπτουν ως δαπάνες.....	439
16. Χρόνος έκπτωσης των φόρων και τελών που αναγνωρίζονται ως δαπάνες ..	440
17. Ποιοι φόροι εκπίπτουν και χρόνος έκπτωσής τους.....	440
18. Χρόνος έκπτωσης τελών κυκλοφορίας και τελών διαφήμισης.....	440
19. Τέλος διαφημίσεως. Διατάξεις	440
20. Δεν εκπίπτει τεκμαρτό μίσθωμα ανώτερο του 3% επί της αντικειμενικής αξίας	441
21. Όρια και περιορισμοί για την έκπτωση δαπανών οργάνωσης και διεξαγωγής ενημερωτικών ημερίδων και συναντήσεων που αφορούν στη σίτιση και διαμονή πελατών ή εργαζομένων.....	442
22. Δαπάνες σίτισης και διαμονής που πραγματοποιούν οι φαρμακευτικές εταιρείες, για οργάνωση και διεξαγωγή ενημερωτικών ημερίδων και συναντήσεων	444
23. Όρια και περιορισμοί για την έκπτωση δαπανών για τη διεξαγωγή εορταστικών εκδηλώσεων και δαπανών που αφορούν στη σίτιση και διαμονή φιλοξενούμενων προσώπων.....	445
24. Δαπάνες ψυχαγωγίας	446
25. Δεν εκπίπτουν οι προσωπικές καταναλωτικές δαπάνες	446
26. Το τεκμήριο της μη αναγνώρισης δαπανών για συναλλαγές με κράτος μη συνεργάσιμο ή με προνομιακό φορολογικό καθεστώς είναι μαχητό. Στοιχεία και δεδομένα που πρέπει να υπάρχουν και εξετάζονται (θέματα από 26.1. έως 26.7.)	447

27. Οι δαπάνες (μισθοί) που πραγματοποιούνται στα πλαίσια εργασιακής σχέσης δεν εκπίπτουν αν δεν καταβληθούν με χρήση ηλεκτρονικού μέσου πληρωμής ή μέσω παρόχου υπηρεσιών πληρωμών.....	450
28. Λοιπές εκπιπτόμενες και μη δαπάνες (θέματα 28.1. έως 28.25.)	451
29. Δαπάνες προηγούμενης χρήσης. Αρχή αυτοτέλειας των χρήσεων. Βάρος απόδειξης	458
30. Μη βέβαιες και μη εκκαθαρισμένες δαπάνες δεν εκπίπτουν.....	458
31. Για να εκπεστεί δαπάνη πρέπει να είναι βέβαιη, δεδουλευμένη, εκκαθαρισμένη και να καλύπτεται από δικαιολογητικό στοιχείο. Δεν είναι δυνατόν να αναγνωριστεί με τη μορφή πρόβλεψης πριν την πραγματοποίησή της	458
32. Για να αναγνωριστεί δαπάνη πρέπει να είναι εκκαθαρισμένη και δεν απαιτείται ως αναγκαία προϋπόθεση και η καταβολή αυτής στην υπόλογη χρήση	458
33. Λογιστικά μη ορθή εγγραφή δαπανών δεν συνεπάγεται και μη αναγνώρισή της	459
34. Δεν επιτρέπεται στη φορολογική αρχή και στα διοικητικά δικαστήρια να ελέγχουν τη σκοπιμότητα και το προσήκον μέτρο των δαπανών	459
35. Δεν αναγνωρίζονται δαπάνες έστω και εάν είναι πραγματικές εάν βασίζονται σε πλαστά στοιχεία ακόμα και εάν ο αγοραστής δεν γνώριζε την πλαστότητα αυτών	459
36. Πραγματικές δαπάνες για τις οποίες εκδόθηκαν φορολογικά στοιχεία από άλλους επιτηδευματίες δεν αναγνωρίζονται.....	460
37. Δαπάνη τηλεφωνικών τελών, βαρύνει αυτόν που χρησιμοποιεί το τηλέφωνο, έστω και αν το τηλέφωνο που βρίσκεται στο κατάστημά του δεν του ανήκει	461
38. Το πρωτόκολλο καταστροφής πρώτων υλών αποτελεί νόμιμο αποδεικτικό στοιχείο	462
Άρθρο 24. Φορολογικές αποσβέσεις	463
1. Οι φορολογικές αποσβέσεις των στοιχείων του ενεργητικού - Εννοιολογικοί προσδιορισμοί	467
2. Καθορισμός φορολογικών αποσβέσεων που εκπίπτουν από το σύνολο των εσόδων από επιχειρηματικές συναλλαγές. Έναρξη ισχύος των συντελεστών του ν. 4172/2013 (ΚΦΕ)	467
3. Ποιοί διενεργούν φορολογικές αποσβέσεις.....	468
4. Οι αποσβέσεις εκπίπτουν από τον κύριο των πάγιων στοιχείων και από τον μισθωτή, σε περίπτωση χρηματοοικονομικής μίσθωσης. Έννοια πάγιου στοιχείου	468
5. Πάγια περιουσιακά στοιχεία κατά τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα	468
6. Έννοια χρηματοδοτικής μίσθωσης για την απόσβεση της συνολικής αξίας του παγίου στοιχείου.....	469
7. Οι αποσβέσεις διενεργούνται από τον μισθωτή όταν η μίσθωση χαρακτηρίζεται ως χρηματοοικονομική	471

8. Μισθώματα που καταβάλλονται σε εταιρείες του ν. 1665/1986 στα πλαίσια σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης ακινήτου που συνήφθη πριν την 1.1.2014. Μεταβατική περίοδος μέχρι και την 31.12.2018.....	472
9. Τα μισθώματα για ακίνητα που καταβάλλονται σε εταιρείες του ν. 1665/1986 (leasing) από 1.1.2014 έως 31.12.2018 δεν εκπίπτουν κατά το μέρος που αναλογούν στο οικοπέδο	473
10. Ποια πάγια δεν υπόκεινται σε απόσβεση	473
11. Συντελεστές αποσβέσεων κατά κατηγορία παγίων	474
12. Αποσβέσεις άυλων στοιχείων, δικαιωμάτων και εξόδων πολυετούς απόσβεσης	476
13. Αλλαγή αρχικής συμφωνίας για το χρόνο διάρκειας χρήσης των δικαιωμάτων ή άυλων στοιχείων	477
14. Πάγια περιουσιακά στοιχεία των οποίων η αξία κτήσης είναι μέχρι 1.500€	477
15. Περίπτωση που με το ν. 4308/2014 δεν παρέχεται η δυνατότητα εφάπαξ απόσβεσης παγίων με αποσβέσιμη αξία μικρότερη από 1.500€	478
16. Έξοδα πρώτης εγκατάστασης και κτήσης ακινήτων και δαπάνες ανάπτυξης.....	479
17. Αποσβέσεις σε ανέγερση ακινήτου σε έδαφος κυριότητας του εκμισθωτή με δαπάνες του μισθωτή.....	480
18. Έκπτωση δαπανών από τον μισθωτή για την ανέγερση κτίσματος και για την πραγματοποίηση βελτιώσεων ή επεκτάσεων σε ακίνητο τρίτου	480
19. Αποσβέσεις ανέγερσης κτίσματος, βελτιώσεων και επεκτάσεων, από τον εκμισθωτή, όταν είναι νομικό ή φυσικό πρόσωπο ή νομική οντότητα και το εισόδημα από ακίνητα είναι από επιχειρηματική δραστηριότητα	480
20. Διαχωρισμός της αξίας κτήσης του οικοπέδου από την αξία του κτίσματος, κατά τη διενέργεια των φορολογικών αποσβέσεων	481
21. Δαπάνες επισκευής και συντήρησης σε μισθωμένα ακίνητα	482
22. Η διενέργεια των αποσβέσεων γίνεται σε ετήσια βάση, είναι υποχρεωτική και δεν επιτρέπεται η μεταφορά αποσβενόμενων ποσών μεταξύ φορολογικών ετών. Σταθερή μέθοδος απόσβεσης.....	483
23. Αποσβέσεις εξόδων μεταλλευτικών ερευνών και συναφών προς αυτές δαπανών	483
24. Η απόσβεση των παγίων αρχίζει από τον επόμενο μήνα εντός του οποίου χρησιμοποιείται ή τίθεται σε υπηρεσία. Αδράνεια παγίου. Πάγια επιχειρήσεων που λειτουργούν εποχιακά	483
25. Το ποσό της απόσβεσης δεν δύναται να υπερβεί το κόστος κτήσης ή κατασκευής.....	485
26. Πάγια στοιχεία νέων επιχειρήσεων ή νέων υποκαταστημάτων	485
27. Η τιμή κτήσης του παγίου σε μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας ή μεταβίβαση τίτλων	486
28. Απόσβεση της αξίας κτήσης των φ.τ.μ. ή φορολογικών μηχανισμών	486
29. Απόσβεση με συντελεστή 40% των δαπανών που αφορούν εξοπλισμό και όργανα που χρησιμοποιούνται ειδικά για τις ανάγκες εκτέλεσης της επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας	487

30. Ελάχιστες εγγυημένες αμοιβές (δικαιώματα) που καταβάλλονται σε αλλοδαπές εταιρείες για την παραχώρηση του δικαιώματος εκμετάλλευσης ταινιών	489
31. Διενέργεια αποσβέσεων επί της αξίας των Φορτηγών Δημόσιας Χρήσης (Φ.Δ.Χ.) αυτοκινήτων (οχημάτων), όπως αυτή προσδιορίστηκε από την Εκτιμητική Επιτροπή του άρθρου 7 του ν. 3887/2010	490
32. Υπολογισμός αποσβέσεων επί της άυλης αξίας των αδειών κυκλοφορίας ΦΔΧ μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4172/2013	491
33. Αποσβέσεις τεκμαρτής αξίας αδειών Φ.Δ.Χ. με ημερομηνία έκδοσης πριν την 30.9. 2010	492
34. Συντελεστής απόσβεσης λεωφορείου δημοσίας χρήσης ενταγμένου στα Κ.Τ.Ε.Λ.	495
35. Κοινωνία αστικού δικαίου με εκμετάλλευση ενοικιαζόμενων διαμερισμάτων μπορεί να διενεργεί αποσβέσεις απ' ευθείας στο όνομά της	495
36. Υπολογισμός φορολογικών αποσβέσεων ακινήτων ιδιοκτησίας αλλοδαπών νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων κερδοσκοπικού χαρακτήρα που αποκτούν στην Ελλάδα εισόδημα από ακίνητη περιουσία	495
37. Αποσβέσεις ζωικού και φυτικού κεφαλαίου	496
38. Αποσβέσεις επιχορηγηθέντων παγίων	496
39. Επιχορηγήσεις που καταβάλλονται σύμφωνα με το ν. 3299/2004 σε ανώνυμη εταιρεία λόγω πραγματοποίησης επενδύσεων	496
40. Μηχανήματα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία, στα οποία έχει παρακρατηθεί η κυριότητα, υπόκεινται κανονικά σε απόσβεση της αξίας τους	497
41. Χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων.....	497
42. Φορολογικές αποσβέσεις εταιριών κατασκευής αεροδρομίων	497
43. Αποσβέσεις Εταιρείας Αεροδρομίου	498
44. Αποσβέσεις Ανώνυμης Εταιρείας Αποκλειστικού Σκοπού (ΑΕΑΣ) με την επωνυμία «Σταθμός Εμπορευματοκιβωτίων Πειραιά Α.Ε.».....	498
45. Απόσβεση δαπανών που πραγματοποιούνται για την εκτέλεση πάσης φύσεως μεταλλευτικών ερευνών	498
46. Υπολογισμός αποσβέσεων επί της αξίας των εισφερομένων από την συγχωνευόμενη ή μετατρεπόμενη επιχείρηση παγίων περιουσιακών στοιχείων (ν.δ. 1297/1972 άρθρο 2§3).....	499
47. Αποσβέσεις των παγίων περιουσιακών στοιχείων των επιχειρήσεων που πραγματοποιούνται στις διαχειριστικές περιόδους που άρχισαν από 1.1.2013 και έκλεισαν έως και την 31.12.2013	499
48. Μέθοδοι υπολογισμού των αποσβέσεων - ανάλυση	499
49. Μητρώο παγίων περιουσιακών στοιχείων	500
Άρθρο 25. Αποτίμηση αποθεμάτων και ημικατεργασμένων προϊόντων	501
1. Αποτίμηση απογραφής. Αλλαγή μεθόδου. Χρονικός περιορισμός	502
2. Ζημιές από την αποτίμηση αποθεμάτων	502
3. Αποτίμηση (επιμέτρηση) αποθεμάτων σύμφωνα με τα ΕΛΠ	502
4. Καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία	503

5. Τι νοούνται ως αποθέματα κατά τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα	503
6. Μέθοδοι αποτίμησης και κανόνες λογιστικής σχετικά με τα αποθέματα	504
Άρθρο 26. Επισφαλείς απαιτήσεις	505
1. Γενικά.....	508
2. Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων. Προϋποθέσεις.	508
3. Οι προβλέψεις για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων εφαρμόζονται για όλα τα νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες, ανεξάρτητα αν τηρούν διπλογραφικά ή απλογραφικά βιβλία, καθώς και για τα φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα	509
4. Πώς υπολογίζουν τις επισφαλείς απαιτήσεις τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες που τηρούν απλογραφικά βιβλία, καθώς και τα φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα.....	509
5. Οι λιανικές πωλήσεις και η παροχή υπηρεσιών προς ιδιώτες λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό των προβλέψεων για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων	509
6. Υπολογισμός προβλέψεων για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων σε κάθε είδους απαίτηση.....	510
7. Το ανεξόφλητο ποσό της κάθε μίας συναλλαγής με τον πελάτη λαμβάνεται υπόψη για την εξεύρεση του ποσού της ληξιπρόθεσμης απαίτησης.....	510
8. Περιπτώσεις απαιτήσεων που περιλαμβάνονται στην έννοια της ληξιπρόθεσμης απαίτησης	511
9. Κατάλληλες ενέργειες για τη διασφάλιση του δικαιώματος είσπραξης της απαίτησης	512
10. Πότε δεν επιτρέπεται ο σχηματισμός προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις. Εξαιρέσεις	513
11. Μεταφορά της πρόβλεψης στα κέρδη της επιχείρησης, εφόσον η απαίτηση καταστεί εισπράξιμη ή διαγραφεί. Πότε ο οφειλέτης είναι αφερέγγυος	513
12. Έκπτωση επισφαλών απαιτήσεων ξενοδοχειακών επιχειρήσεων λόγω της πτώχευσης αλλοδαπών τουριστικών πρακτορείων το έτος 2014	515
13. Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων τραπεζών σε ποσοστό 1%	516
14. Οι συνεταιριστικές τράπεζες σχηματίζουν προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων σε ποσοστό 1%	517
15. Εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα των πιστωτικών ιδρυμάτων οι διαγραφέντες τόκοι των φυσικών προσώπων που έχουν υπαχθεί στη ρύθμιση υπερχρεωμένων νοικοκυριών.....	517
16. Το Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης («ΕΤΕΑΝ ΑΕ»), σχηματίζει προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων σε ποσοστό 1%	517
17. Υπολογισμός πρόβλεψης 2% για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων από τις εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης του ν. 1665/1986	517
18. Απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων από τις εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring)	518

19. Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων που έχουν σχηματισθεί στα φορολογικά έτη 2010, 2011, 2012 και 2013 (θέματα 19.1.-19.7.)	519
20. Καταργήθηκε η έκπτωση ποσοστού με κλίμακα για τις πραγματοποιούμενες πωλήσεις των πρακτόρων παιχνιδιών πρόγνωσης της Ο.Π.Α.Π. Α.Ε.	532
Άρθρο 27. Μεταφορά ζημιών	533
1. Μεταφορά ζημιών στα επόμενα πέντε (5) φορολογικά έτη	536
2. Πεδίο εφαρμογής σε φυσικά και νομικά πρόσωπα ανεξαρτήτου κατηγορίας βιβλίων	536
3. Αλλοδαπά νομικά πρόσωπα που δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδος και αποκτούν εισοδήματα από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα	536
4. Φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα. Οι ζημιές συμψηφίζονται μόνο με μελλοντικά κέρδη	536
5. Έναρξη ισχύος	537
6. Ζημία που προκύπτει σε βάρος φυσικών προσώπων που δεν ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα	537
7. Χρόνος μεταφοράς ζημίας	538
8. Μεταφορά ζημίας ατομικής επιχείρησης	538
9. Φορολογική μεταχείριση ζημίας σε περίπτωση εκκαθάρισης	539
10. Δυνατότητα συμψηφισμού ζημίας προηγούμενων ετών στη δήλωση που υποβάλλεται μετά τη διακοπή των εργασιών του νομικού προσώπου	539
11. Προϋποθέσεις μεταφοράς ζημίας	540
12. Μείωση μετοχικού κεφαλαίου με συμψηφισμό φορολογικών ζημιών	541
13. Το ποσό ζημίας Α.Ε. που δεν αναγνωρίστηκε από τον έλεγχο μπορεί να καλυφθεί με μείωση του μετοχικού κεφαλαίου, χωρίς να επηρεάζεται η μεταφορά των λοιπών φορολογικώς αναγνωρίσιμων ζημιών της εταιρείας	541
14. Το ποσό ζημίας ΑΕ που δεν αναγνωρίστηκε από τον έλεγχο μπορεί να καλυφθεί με μείωση του μετοχικού κεφαλαίου	541
15. Ζημία από επιχειρηματική δραστηριότητα ατομικής επιχείρησης σε περίπτωση διαφοράς τεκμαρτού και συνολικού εισοδήματος φυσικών προσώπων	542
16. Ζημία κοινωνίας και λοιπών υπόχρεων μη υπαγόμενων στο άρθρο 10 του προγενέστερου ΚΦΕ (ν. 2238/1994)	543
17. Φορολογική μεταχείριση χρεωστικής διαφοράς (ζημίας) λόγω ανταλλαγής ομολόγων (PSI)	543
18. Φορολογική μεταχείριση χρεωστικής διαφοράς (ζημίας) λόγω διαγραφής χρεών οφειλετών στο πλαίσιο του ν. 4307/2014	545
19. Φορολογική μεταχείριση ζημιών που προκύπτουν στην αλλοδαπή	546
20. Η ζημία από πώληση ακινήτου ημεδαπής ΑΕ στην αλλοδαπή συμψηφίζεται μόνο με θετικά εισοδήματα της αλλοδαπής	549
21. Περιπτώσεις όπου παύουν να έχουν εφαρμογή οι διατάξεις περί μεταφοράς ζημίας	549

22. Ζημία που προκύπτει σε βάρος επιχείρησης λόγω εκχώρησης απαιτήσεων της.....	550
23. Ζημία που προκύπτει σε βάρος επιχείρησης από την εκκαθάριση εταιρείας στην οποία συμμετέχει, καθώς και λόγω μείωσης μετοχικού κεφαλαίου της τελευταίας.....	550
24. Ζημία από τη μεταβίβαση εταιρικών ομολόγων του ν. 3156/2003.....	550
Άρθρο 27Α. Αναβαλλόμενη Φορολογική Απαίτηση.....	551
Άρθρο 28. Μέθοδος προσδιορισμού εσόδων	561
1. Μέθοδοι έμμεσου προσδιορισμού της φορολογητέας ύλης.....	563
2. Εφαρμογή έμμεσων τεχνικών ελέγχου για τον προσδιορισμό φορολογητέου εισοδήματος φυσικών προσώπων	563
3. Οδηγίες σχετικά με την παροχή στοιχείων από τους φορολογού-μενους κατά τον έλεγχο υποθέσεων φυσικών προσώπων	570
4. Μεθοδολογία Έμμεσων Τεχνικών Ελέγχου	572
5. Καθορισμός του περιεχομένου και του τρόπου εφαρμογής των τεχνικών ελέγχου των περιπτώσεων β', γ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 27 ν. 4174/2013 (Φ.Ε.Κ. Α' 170) για τον διορθωτικό προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης φορολογουμένων φυσικών προσώπων με μεθόδους έμμεσου προσδιορισμού	588
6. Διορθωτικός προσδιορισμός της φορολογητέας ύλης φυσικών προσω-πων με μεθόδους έμμεσου προσδιορισμού, όταν η πρώτη ελεγχόμενη χρήση είναι η 1.1-31.12.2000 (συμπ/τική της ΠΟΛ. 1050/17.02.2014)	595
Άρθρο 29. Φορολογικός συντελεστής.....	597
1. Φορολογικός συντελεστής κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα φυσικών προσώπων	600
2. Τα φυσικά πρόσωπα με πρώτη δήλωση έναρξης επιτηδεύματος από 1.1.2013 έχουν μειωμένο συντελεστή για τα 3 πρώτα έτη.....	601
3. Προσαύξηση περιουσίας που προέρχεται από παράνομη ή αδικαιολόγητη ή άγνωστη πηγή ή αιτία	602
4. Συντελεστής φορολογίας από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα	602
5. Εισόδημα από ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα, η οποία υπάγεται σε ασφάλιση του ΟΓΑ, μαζί με εισόδημα από αγροτική δραστηριότητα	603
6. Τα κέρδη των φυσικών προσώπων και των ατομικών επιχειρήσεων από τη διάθεση παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας μέχρι 10 kw απαλλάσσονται του φόρου	603
7. Φορολογούμενοι που κατοικούν μόνιμα σε νησιά με πληθυσμό κάτω από 3.100 κατοίκους	604
8. Έννοια μόνιμης κατοικίας σε μικρό νησί. Ενδεικτικά στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη	604
9. Τόπος κατοικίας των φορολογουμένων προκειμένου να έχουν το αφορολόγητο ποσό σαν κάτοικοι μικρών νησιών.....	605

10. Δικαιολογητικά που απαιτούνται από μόνιμους κατοίκους σε νησιά με πληθυσμό κάτω από 3.100 κατοίκους	605
10. Επιβολή φόρου πολυτελούς διαβίωσης	606
11. Φορολογικά κίνητρα ευρεσιτεχνίας	606
12. Καθορισμός όρων, προϋποθέσεων και διαδικασιών για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 71 «Φορολογικά κίνητρα ευρεσιτεχνίας» του ν. 3842/2010	606
13. Διακοπή εργασιών φορολογουμένων (φυσικών, νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων) βάσει του πραγματικού χρόνου παύσης των εργασιών τους	606

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΛΑΧΙΣΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Άρθρο 30. Εναλλακτικός τρόπος υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας	607
1. Εναλλακτικός τρόπος υπολογισμού της ελάχιστης φορολογίας. Τεκμήρια	608
2. Υπολογισμός τεκμαρτού εισοδήματος, συνολικού δηλωθέντος εισοδήματος. Διαφορά	609
3. Μη εφαρμογή του Κεφαλαίου Δ΄ για τον εναλλακτικό τρόπο υπολογισμού του εισοδήματος για ορισμένες κατηγορίες προσώπων	609
4. Επιβολή φόρου πολυτελούς διαβίωσης. Διατάξεις	609
5. Φόρος πολυτελούς διαβίωσης. Ερμηνεία άρθρου 44 Ν. 4111/2013	611
Άρθρο 31. Αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες	613
1. Γενικά	621
2. Ετήσια αντικειμενική δαπάνη ιδιοκατοικούμενων ή μισθωμένων ή δωρεάν παραχωρηθεισών κύριων και δευτερεύουσων κατοικιών	621
3. Δαπάνες επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης	625
4. Για τον υπολογισμό του χρόνου παλαιότητας του αυτοκινήτου λαμβάνεται υπόψη το πρώτο έτος κυκλοφορίας του στην Ελλάδα ή σε χώρα της Ε.Ε./ΕΟΧ.	628
5. Αντικειμενική δαπάνη αυτοκινήτου με ξένους αριθμούς κυκλοφορίας που κυκλοφορούν στην Ελλάδα	628
6. Μείωση αντικειμενικής δαπάνης αυτοκινήτου με ξένες πινακίδες	629
7. Πιστοποιητικά καταστροφής αυτοκινήτου	629
8. Προσδιορισμός αντικειμενικής δαπάνης με βάση τα κ.ε. του αυτ/του που έχει μετατραπεί (ακόμη και παράνομα) σε Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητο	629
9. Ετήσια αντικειμενική δαπάνη αυτοκινήτου που ανήκει σε εξαρτώμενο μέλος της οικογένειας	630
10. Αντικειμενική δαπάνη αυτοκινήτου. Έξοδος εκτός Ελλάδος	630
11. Τα αυτοκινούμενα τροχήσπιτα θεωρούνται επιβατικά αυτοκίνητα	630
12. Έννοια της εικονικής απόκτησης ή μεταβίβασης αυτοκινήτου	630
13. Επιχειρήσεις εκπαίδευσης υποψήφιων οδηγών και ενοικίασης αυτ/των	631

14. Δικαιολογητικά ακινησίας αυτοκινήτου	631
15. Ποια Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητα θεωρούνται ειδικά διασκευασμένα για αναπήρους	631
16. Προσδιορισμός αντικειμενικής δαπάνης από Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητο ή μικτής χρήσης ή JEEP ομορρύθμων, ετερορρύθμων εταίρων, κοινωνών, μελών κοινοπραξίας	632
17. Προσδιορισμός αντικειμενικής δαπάνης από Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητο ή μικτής χρήσης ή JEEP που ανήκει σε Ε.Π.Ε. ή Ι.Κ.Ε.	634
18. Προσδιορισμός αντικειμενικής δαπάνης από Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητο ή μικτής χρήσης ή JEEP που ανήκει σε Α.Ε.	636
19. Αν οι εταίροι των ομόρρυθμων ή ετερόρρυθμων ή περιορισμένης ευθύνης ή αστικών εταιριών και των κοινωνιών ή κοινοπραξιών είναι νομικά πρόσωπα.....	637
20. Παρατηρήσεις για την αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητα εταιριών.....	638
21. Ποιά πρόσωπα βαρύνονται με την αντικειμενική δαπάνη με βάση τους φορολογήσιμους ίππους Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτων που ανήκουν σε εταιρεία της οποίας όλα τα μέλη είναι νομικά πρόσωπα και τα μέλη των μελών επίσης νομικά πρόσωπα.....	638
22. Η αντικειμενική δαπάνη αυτοκινήτων Α.Ε. κατανέμονται ισομερώς μεταξύ διευθυνόντων και εντεταλμένων συμβούλων, διοικητών και προέδρων του Δ.Σ.....	639
23. Αλλοδαπός πρόεδρος ή διευθύνων σύμβουλος ΑΕ κάτοικος αλλοδαπής. Αρμόδια Δ.Ο.Υ. Εισαγωγή συναλλάγματος.....	639
24. Αντικειμενική δαπάνη για πρόεδρο ή διευθύνοντα σύμβουλο Α.Ε. Άσκηση καθηκόντων για χρονικό διάστημα μικρότερο του έτους	639
25. Εντεταλμένοι σύμβουλοι Α.Ε.	640
26. Δεν βαρύνεται με αντικειμενική δαπάνη ο διευθύνων σύμβουλος ΑΕ όταν η πράξη διορισμού του δεν έχει δημοσιευθεί στο τ. ΑΕ & ΕΠΕ	640
27. Αντιπρόεδρος Δ.Σ. ανώνυμης εταιρίας δεν βαρύνεται με την αντικειμενική δαπάνη που αναλογεί στα αυτοκίνητα της Α.Ε.	640
28. Πρόεδρος Α.Ε. ο οποίος δεν ασκεί πραγματική διοίκηση.....	641
29. Τεκμαρτή δαπάνη κοινοπραξίας της οποίας τα μέλη είναι νομικά πρόσωπα	641
30. Αλλοδαπές επιχειρήσεις για τις οποίες ισχύει η αντικειμενική δαπάνη	641
31. Τεκμήριο διαβίωσης Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτων στα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα που δεν έχουν εγκατάσταση στην Ελλάδα.....	641
32. Αυτοκίνητα σωματείων ή νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Δεν υπολογίζεται αντικειμενική δαπάνη	642
33. Αυτοκίνητα Συνεταιρισμών. Δεν υπολογίζεται αντικειμενική δαπάνη	642
34. Ενοικιαστές επιβατικών αυτοκινήτων Ι.Χ. ή μικτής χρήσης με απλή ενοικίαση ή κατά το σύστημα Leasing	642
34α. Τα ηλεκτροκίνητα οχήματα εξομοιώνονται με αυτά των επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης 1200 κ.ε. με ετήσια αντικειμενική δαπάνη 4.000 ευρώ	642

35. Δαπάνη ιδιωτικών σχολείων	643
36. Αντικειμενική δαπάνη ιδιωτικών σχολείων. Συμπεράσματα - Επισημάνσεις	643
37. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που καταβάλλεται για οικιακούς βοηθούς, οδηγούς αυτοκινήτων, δασκάλους και λοιπό προσωπικό	644
38. Ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης με βάση την κυριότητα ή κατοχή σκαφών αναψυχής	644
39. Αντικειμενική δαπάνη για σκάφη αναψυχής και αεροσκάφη βαρύνει τον κύριο ή τον κάτοχό τους	645
40. Κατοχή σκάφους αναψυχής	646
41. Τα σκάφη αναψυχής αποτελούν αντικειμενική δαπάνη για τους κατοίκους Ελλάδος	646
42. Αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης για σκάφος αναψυχής με ξένη σημαία	646
43. Αλλοδαποί κάτοικοι Ελλάδος που έχουν στην κυριότητα ή κατοχή τους σκάφη αναψυχής με ξένη σημαία τα οποία είναι ελλιμενισμένα στην Ελλάδα βαρύνονται με την ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης. Περιστασιακή διέλευση	647
44. Μήκος σκαφών αναψυχής	647
45. Μείωση κατά 50% της αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης σκαφών αναψυχής που κατασκευάζονται στην Ελλάδα εξ' ολοκλήρου από ξύλο	647
46. Το ποσό της τεκμαρτής δαπάνης προκειμένου για ιστιοφόρα σκάφη μειώνεται κατά ποσοστό 50%	648
47. Τα επαγγελματικά σκάφη απαλλάσσονται από την ετήσια αντικειμενική δαπάνη. Επαγγελματικό σκάφος Ο.Ε.	648
48. Σκάφη αναψυχής με χώρο ενδιαίτησης.....	648
49. Το ποσό της τεκμαρτής δαπάνης μειώνεται λόγω παλαιότητας για μηχανοκίνητα ανοικτού τύπου, μηχανοκίνητα, ιστιοφόρα με χώρο ενδιαίτησης	649
50. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη σκάφους αναψυχής μειώνεται ανά- λογα με την παλαιότητα από το έτος κυκλοφορίας στην Ελλάδα	649
51. Σκάφη με μόνιμο ναυτολογημένο πλήρωμα.....	649
52. Επιχειρήσεις ενοικίασης σκαφών.....	649
53. Σκάφη ερασιτεχνικής αλιείας - jet ski	649
54. Ακινήσια σκαφών αναψυχής	650
55. Η αντικειμενική δαπάνη σκαφών αναψυχής που έχουν στην κυριότη- τά τους ή στην κατοχή τους Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε., Α.Ε., Αστικές, κοινωνίες και κοινοπραξίες.....	650
56. Αντικειμενική δαπάνη σκαφών αναψυχής ομόρρυθμης επιχείρησης εμπορίας σκαφών αναψυχής.....	650
57. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα	651
58. Δεν αναγνωρίζεται ακινήσια για τα αεροσκάφη, ελικόπτερα κ.λπ.	651
59. Δεν αναγνωρίζεται παλαιότητα.....	651

60. Αεροσκάφη, ελικόπτερα, ανεμόπτερα και Υ.Π.Α.Μ. που την κυριότητα ή κατοχή έχουν εταιρείες, κοινωνίες, κοινοπραξίες	651
61. Αντικειμενική δαπάνη ελικοπτέρου, αεροσκάφους κ.λπ. Χρήση για επαγγελματικές ανάγκες. Καταμερισμός τεκμαρτής δαπάνης	651
62. Παραχώρηση χρήσης αεροσκάφους, ελικοπτέρου και ανεμοπτέρου με χρησηδάνειο	652
63. Ετήσια αντικειμενική δαπάνη δεξαμενών κολύμβησης	652
64. Αποτελεί αντικειμενική δαπάνη η χρήση και η κατασκευή εσωτερικής ή εξωτερικής πισίνας	652
65. Συναρμολογούμενη δεξαμενή κολύμβησης	653
66. Η τεκμαρτή δαπάνη για πισίνα που βρίσκεται σε εξοχική κατοικία υπολογίζεται ετήσια	653
67. Η τεκμαρτή δαπάνη για πισίνα σε κύρια κατοικία ή σε δευτερεύουσα.....	653
68. Τεκμήριο δαπάνης διαβίωσης πισίνας που εκμισθώνεται	653
69. Κοινόχρηστες πισίνες	653
70. Πιστοποιητικό καταστροφής για μη χρήση πισίνας	653
71. Πισίνα που χρησιμοποιείται από τους ενοίκους επιπλωμένων δωματίων ή ξενοδοχείων	653
72. Δικαιολογητικά για πισίνες	654
73. Πίνακας με επιφάνεια και αντικειμενική αξία δεξαμενών κολύμβησης.....	654
74. Ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης	654
75. Μαχητό το ποσό της αντικειμενικής δαπάνης	654
76. Διευκρινίσεις σχετικά με το μαχητό των αντικειμενικών δαπανών	655
77. Επιβολή φόρου πολυτελούς διαβίωσης	656
Άρθρο 32. Δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων.....	657
1. Σύμβαση χρονομεριστικής μίσθωσης	659
2. Σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης.....	659
3. Γενικές παραδοχές ως προς τα τεκμήρια (δαπάνες) απόκτησης περιουσιακών στοιχείων (εγκ. ΠΟΛ.1076/2015)	661
4. Ποιες αγορές λογίζονται ως τεκμήριο. Συνοπτική παρουσίαση, παράθεση θεμάτων	661
5. Το τεκμήριο απόκτησης περιουσιακών στοιχείων εφαρμόζεται μόνο στα φυσικά πρόσωπα	662
6. Πρόσωπα που εξαιρούνται από τα τεκμήρια.....	663
7. Δαπάνες απόκτησης αποτελούν τα πραγματικά ποσά που καταβάλλονται στο φορολογικό έτος	663
8. Φορολογικός κάτοικος αλλοδαπής με πραγματικό εισόδημα στην Ελλάδα καταβάλλει το τίμημα αγοράς στην αλλοδαπή.....	663
9. Τεκμήριο απόκτησης περιουσιακών στοιχείων αποτελούν τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται για αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση αυτών, δίτροχων ή τρίτροχων κλπ & κινητών πραγμάτων μεγάλης αξίας.....	663
10. Κινητά πράγματα μεγάλης αξίας	663

11. Η αγορά κινητών πραγμάτων μεγάλης αξίας που γίνεται στο εξωτερικό λαμβάνονται υπόψη για το τεκμαρτό προσδιορισμό του εισοδήματος	664
12. Για την απόδειξη της δαπάνης απόκτησης κινητού περιουσιακού στοιχείου απαιτείται η υποβολή υπευθύνων δηλώσεων	664
13. Αγορά περιουσιακού στοιχείου (αυτοκινήτου) στο εξωτερικό από κάτοικο Ελλάδος.....	664
14. Αγοραπωλησία αυτοκινήτου μεταξύ ιδιωτών και υπολογισμός τεκμηρίου. Υπεύθυνες δηλώσεις	665
15. Η αγορά αυτοκινήτου τύπου Jeep αποτελεί τεκμήριο	665
16. Κατοχή επιβατικού ιδιωτικής χρήσης αυτοκινήτου που κυκλοφορεί παράνομα στην Ελλάδα.....	665
17. Αγορά αυτοκινήτου με δάνειο	665
18. Δεν εφαρμόζονται τα τεκμήρια απόκτησης περιουσιακών στοιχείων για τα μέλη του αλλοδαπού προσωπικού της Τράπεζας Εμπορίου και Ανάπτυξης του Ευξείνου Πόντου	665
19. Γενικά συμπεράσματα για το κεφάλαιο αυτό	666
20. Δαπάνες απόκτησης επιχειρήσεων, σύσταση ή αύξηση του κεφαλαίου επιχειρήσεων, αγοράς εταιρικών μερίδων και χρεογράφων	666
21. Η αγορά επιχειρήσεων, η σύσταση ή η αύξηση κεφαλαίου ατομικής, ΟΕ, ΕΕ, κοινωνίας, κοινοπραξίας, αστικής εταιρείας, ΕΠΕ, ΙΚΕ, ΑΕ αποτελούν τεκμήριο	667
22. Σύσταση ΑΕ. Αύξηση κεφαλαίου ΑΕ. Αποτελούν τεκμήριο	667
23. Αύξηση κεφαλαίου ή σύσταση επιχειρήσεων.....	667
24. Το μετοχικό κεφάλαιο της Ανώνυμης Εταιρείας Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων	667
25. Αγορά μετοχών μη εισηγμένων σε χρηματιστηριακή αγορά	668
26. Αγορά μετοχών εισηγμένων σε χρηματιστηριακή αγορά	668
27. Αγορά χρεογράφων γενικά	668
28. Τεκμήριο απόκτησης ακινήτου	668
29. Χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτου	669
30. Σύμβαση χρονομεριστικής μίσθωσης ακινήτου	670
31. Φόροι και λοιπά έξοδα απόκτησης ακινήτου	670
32. Η αγορά οικοπέδου ή δικαιώματος υψούν αποτελεί τεκμήριο	670
33. Τεκμήριο αγοραπωλησίας ακινήτου μεταξύ συζύγων.....	670
34. Η αγορά διαμερίσματος από κατασκευαστή πολυκατοικιών από τα προοριζόμενα προς πώληση αποτελεί τεκμήριο	671
35. Τεκμήριο απόκτησης ακινήτου που διανέμεται κατά την λύση τεχνικής εταιρίας στους εταίρους της.....	671
36. Απόκτηση ακινήτου με αναγκαστικό πλειστηριασμό. Ποσό τεκμαρτής δαπάνης.....	672
37. Προσκύρωση τμήματος οικοπέδου λόγω ρυμοτομίας	672
38. Αγορά ακινήτου ή επικαρπίας ή ψιλής κυριότητας ακινήτου από μόνιμο κάτοικο εξωτερικού	672

39. Αγορά ακινήτου στην Ελλάδα, από μόνιμο κάτοικο εξωτερικού. Καταβολή του τιμήματος στο εξωτερικό	672
40. Επισκευή ακινήτου. Προσθήκες, επεκτάσεις, βελτιώσεις	673
41. Η αξία μεταβίβασης ακινήτων υπό εκκαθάριση Α.Ε προς τους μετόχους της αποτελεί τεκμήριο	673
42. Δαπάνη αγοράς ακινήτου από ανήλικο τέκνο	674
43. Τεκμήριο αγοράς ψιλής κυριότητας από ανήλικο	674
44. Δαπάνη ανέγερσης οικοδομής που ανεγείρεται από το μισθωτή με δαπάνες του, σε οικόπεδο ιδιοκτησίας του ιδιοκτήτη εκμισθωτή	674
45. Συνιδιοκτησία αγοράς ακινήτου ή από κοινού ανέγερση οικοδομής. Ανέγερση οικοδομής από ψιλό κύριο και επικαρπωτή	675
46. Αποπεράτωση οικοδομής από το μισθωτή	675
47. Εκούσια διανομή ακινήτων	676
48. Αγορά ακινήτου ή άλλου περιουσιακού στοιχείου με δόσεις. Χρόνος που υπολογίζεται η τεκμαρτή δαπάνη	676
49. Τεκμήριο αγοράς ακινήτου στην περίπτωση που μέρος του τιμήματος καταβάλλεται σε επόμενο έτος από το έτος σύνταξης του συμβολαίου λήψης δανείου	677
50. Αξία αγοράς ακινήτου που λαμβάνεται υπόψη για το τεκμήριο, όταν ακίνητο οικοδομικού συνεταιρισμού μεταβιβάζεται στα μέλη του	677
51. Αξία αγοράς ακινήτου που λαμβάνεται υπόψη για το τεκμήριο όταν πωλητής είναι το δημόσιο	678
52. Δεν λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης τα ποσά των δόσεων που δεν καταβάλλει ο αγοραστής στον πωλητή	678
53. Αγορά ακινήτου με προσύμφωνο. Διαφορά κατά τον χρόνο σύνταξης του οριστικού συμβολαίου	678
54. Πραγματική δαπάνη για την αγορά ακινήτου. Ποιό θεωρείται ως πράγματι καταβαλλόμενο τίμημα	679
55. Ακίνητο που περιήλθε με έκτακτη χρησικτησία	679
56. Ημιυπαίθριοι χώροι οικοδομής	680
57. JET-SKI	680
58. Η αγορά από αλλοδαπή εταιρία ΓΙΩΤ δεν αποτελεί τεκμήριο απόκτησης περιουσιακού στοιχείου	680
59. Δικαιολογητικά που απαιτούνται για την απόδειξη της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης για ανέγερση οικοδομών ή αγορά ακινήτων	680
60. Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται για χορήγηση δανείου προς οποιοδήποτε αποτελούν τεκμήριο	681
61. Δάνεια που χορηγούν εταίροι, μέλη ή μέτοχοι στις εταιρείες που συμμετέχουν	681
62. Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται για δωρεές ή χορηγίες ή γονικές παροχές αποτελούν τεκμήριο. Εξαιρέσεις	681
63. Τεκμήριο δωρεάς προς Ιερούς Ναούς	682

64. Δικαιολογητικά που απαιτούνται για την απόδειξη των δωρεών ή γονικών παροχών ή χορηγιών χρηματικών ποσών	682
65. Τοκοχρεολυτική απόσβεση δανείου που έχει ληφθεί για αγορά ή ανέγερση κατοικίας.....	682
66. Τα ποσά της τοκοχρεολυτικής απόσβεσης δανείου αποτελούν τεκμήριο έστω και αν αφορούν αγορά πάγιου εξοπλισμού.....	683
67. Δεν αποτελεί τεκμήριο δαπάνης η αγορά καταναλωτικών αγαθών, είτε γίνεται με μετρητά, είτε μέσω πιστωτικών καρτών	683
68. Δικαιολογητικά που απαιτούνται για την απόσβεση δανείων (στεγαστικών - προσωπικών δανείων) ή πιστώσεων	684
69. Οι δόσεις επιχειρηματικών δανείων που αφορούν δανειακές συμβάσεις που συνήψαν ατομικές επιχειρήσεις για επιχειρηματικούς σκοπούς, δεν αποτελούν δαπάνη απόκτησης	684
Άρθρο 33. Μη εφαρμογή αντικειμενικών δαπανών και υπηρεσιών	685
1. Αλλοδαπές εταιρείες που εγκαθίστανται στην Ελλάδα	687
2. Ελληνικές και αλλοδαπές ναυτιλιακές επιχειρήσεις ή γραφεία παντός τύπου και μορφής ως επίσης και πρακτορευόμενα ή διαχειριζόμενα πλοία με ξένα σημαία	689
3. Οι ανάπηροι απαλλάσσονται από την αντικειμενική δαπάνη του Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτου όταν αυτό απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας	691
4. Μη εφαρμογή αντικειμενικών δαπανών για κατοικία και αυτοκίνητο αλλοδαπού προσωπικού επιχειρήσεων που υπάγονται στις διατάξεις του α.ν. 89/1967, του α.ν. 378/1968 και του άρθρου 25 του ν. 27/1975	691
5. Μη εφαρμογή τεκμηρίου για μεταχειρισμένα αυτοκίνητα που αγοράζονται από επιχειρήσεις αγοραπωλησίας αυτοκινήτων (άρθρο 45 ν. 2859/2000)	691
6. Οι μόνιμοι κάτοικοι εξωτερικού απαλλάσσονται από την αντικειμενική δαπάνη για σκάφη αναψυχής	692
7. Δεν αποτελεί τεκμήριο απόκτησης περιουσιακού στοιχείου η αγορά πάγιου εξοπλισμού επαγγελματικής χρήσης από πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα	692
8. Αυτοκίνητα ειδικά διασκευασμένα αναπήρων	694
9. Μειωμένες αντικειμενικές δαπάνες για συνταξιούχους που έχουν υπερβεί το 65ο έτος της ηλικίας τους	694
10. Προϋποθέσεις απαλλαγής από τα τεκμήρια των κατοίκων εξωτερικού	694
Άρθρο 34. Διαφορά εισοδήματος και υπολογισμός του φόρου αυτής	695
1. Η διαφορά μεταξύ του τεκμαρτού και του συνολικού εισοδήματος προστίθεται στο φορολογητέο εισόδημα.....	700
2. Κάλυψη ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης με τόκους σε ευρώ ή σε συνάλλαγμα	703
3. Τόκοι κοινών λογαριασμών	704
4. Εισόδημα από «μερίσματα» που φορολογούνται αυτοτελώς καλύπτουν την διαφορά μεταξύ τεκμαρτού και συνολικού εισοδήματος.....	704

5. Τα κέρδη που προκύπτουν από την πώληση μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την δικαιολόγηση των τεκμηρίων. Πότε μπορεί να χρησιμοποιηθεί ολόκληρο το ποσό	704
6. Κάλυψη τεκμηρίου αγοράς με ποσό που προέρχεται από πώληση μετοχών. Απόδειξη τρόπου απόκτησης	705
7. Δικαιολογητικά για την απόδειξη της ωφέλειας από την αγορά και πώληση μετοχών εισηγμένων στο Χ.Α.Α.. Μετοχές από αύξηση μετοχικού κεφαλαίου, διανομής δωρεάν μετοχών, σπάσιμο της μετοχής	705
8. Δικαιολογητικά για πώληση μετοχών μη εισηγμένων στο Χ.Α.Α.	706
9. Κάλυψη τεκμαρτής δαπάνης με χρηματικά ποσά που προέρχονται από πώληση μετοχών μη εισηγμένων στο Χ.Α.Α. Αξία συμφωνητικού μεταβίβασης	706
10. Σε περίπτωση απώλειας των πινακίων αγοράς μετοχών, βεβαίωση της εταιρίας λαμβάνεται υπόψη με την προϋπόθεση ότι οι μετοχές είναι ονομαστικές.....	707
11. Χρηματικά ποσά που δε θεωρούνται εισόδημα καλύπτουν την διαφορά	707
12. Επιστροφή κεφαλαίου σε μετόχους Α.Ε. λόγω μείωσης του κεφαλαίου	708
13. Κάλυψη τεκμηρίου με κέρδη από τη συμμετοχή σε παιχνίδια ΟΠΑΠ	708
14. Κέρδη από KAZINO δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη για κάλυψη τεκμηρίων	708
15. Χρηματικά βραβεία μπορούν να ληφθούν υπόψη για κάλυψη τεκμηρίων. Έννοια βραβείου	709
16. Τα ποσά των υποτροφιών από το Δημόσιο απαλλάσσονται από το φόρο και λαμβάνονται υπόψη για την κάλυψη τεκμηρίων	709
17. Η υπεραξία που αποκτούν οι μεριδιούχοι από αμοιβαία κεφάλαια ή από αμοιβαία κεφάλαια ακίνητης περιουσίας δεν θεωρούνται εισόδημα και λαμβάνονται υπόψη για την κάλυψη τεκμηρίων	709
18. Τα ποσά που απαλλάσσονται από το φόρο σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 4172/2013 λαμβάνονται υπόψη για την κάλυψη της τεκμαρτής δαπάνης.....	710
19. Εισοδήματα αυτά αποκλήθηκαν στην αλλοδαπή	710
20. Χρηματικά ποσά που προέρχονται από τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων	711
21. Τίμημα διάθεσης ακινήτου. Ποσό που λαμβάνεται για κάλυψη τεκμηρίου	711
22. Η αξία πώλησης Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτου καλύπτει ή περιορίζει την ετήσια τεκμαρτή δαπάνη. Αποδεικτικό στοιχείο πώλησης	712
23. Κάλυψη τεκμηρίου αγοράς με κεφάλαιο από το εξωτερικό από πώληση ακινήτου.....	712
24. Προϋπόθεση αναγνώρισης εισαγωγής ελεύθερου συναλλάγματος για περιορισμό ή κάλυψη τεκμαρτής διαφοράς εισοδήματος	713
25. Πότε δεν απαιτείται δικαιολόγηση του συναλλάγματος για κάλυψη τεκμηρίου από πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στην Ελλάδα.....	714

26. Δικαιολογητικά για την εισαγωγή συναλλάγματος που χρησιμοποιείται για τον περιορισμό ή κάλυψη τεκμαρτής διαφοράς εισοδήματος	714
27. Οι φορολογικοί κάτοικοι άλλου κράτους δεν υποχρεούνται να δικαιολογήσουν την απόκτηση του συναλλάγματος	715
28. Δεν απαιτείται η δικαιολόγηση του συναλλάγματος από πρόσωπα που είχαν διαμείνει 5 τουλάχιστον συνεχή χρόνια στην αλλοδαπή	715
29. Δεν απαιτείται η δικαιολόγηση του συναλλάγματος από πρόσωπα που είχαν διαμείνει 3 τουλάχιστον συνεχή χρόνια στην αλλοδαπή και εισάγουν συνάλλαγμα μέσα σε 2 χρόνια από τη μετοικεσία τους	717
30. Δικαιολογητικά απόδειξης εισαγωγής συναλλάγματος σε περίπτωση μετοικεσίας.....	717
31. Έλεγχος ρευστών διαθεσίμων που εισέρχονται ή εξέρχονται από την ΕΕ (Κανονισμός 1889/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου)	717
32. Το δάνειο για κάλυψη της διαφορά που προκύπτει μεταξύ του τεκμαρτού και του συνολικού εισοδήματος πρέπει να έχει ληφθεί πριν από την πραγματοποίηση της δαπάνης	718
33. Δάνεια. Βέβαιη χρονολογία. Τρόπος απόδειξης.....	719
34. Δάνεια για περιορισμό ή κάλυψη διαφοράς εισοδήματος - δαπάνης. Παραδείγματα	719
35. Σύμβαση δανείου που έχει καταρτιστεί στο εξωτερικό	721
36. Το δάνειο πρέπει να έχει χαρτοσημανθεί από την Δ.Ο.Υ. εμπρόθεσμα	721
37. Ποιές δαπάνες καλύπτει το δάνειο όταν χαρτοσημανθεί εκπρόθεσμα.....	721
38. Κάλυψη τεκμηρίων με δάνειο από το εξωτερικό	721
39. Βέβαιη χρονολογία ιδιωτικού συμφωνητικού δανείου	722
40. Κάλυψη τεκμηρίου αγοράς με σύμβαση δανείου. Βέβαιη χρονολογία δανείου	722
41. Χρηματικά ποσά που λαμβάνονται μέσω πιστωτικών καρτών	723
42. Όταν ο φορολογούμενος επικαλείται δάνεια πρέπει να ελέγχεται ο σκοπός χορήγησης κάθε δανείου	723
43. Κάλυψη τεκμηρίου αγοράς ακινήτου με καταναλωτικά δάνεια	723
44. Διαπιστώσεις για δανειακές συμβάσεις από πιστωτικά ιδρύματα του εξωτερικού.....	724
45. Δωρεές ή γονικές παροχές χρηματικών ποσών για κάλυψη διαφοράς μεταξύ τεκμαρτού και συνολικού εισοδήματος.....	725
46. Δήλωση δωρεάς ή γονικής παροχής για να ληφθεί υπόψη πρέπει να υποβληθεί μέχρι το τέλος του έτους που πραγματοποιήθηκε η δαπάνη	725
47. Δωρεές που καταβλήθηκαν στο ανήλικο τέκνο από τρίτα πρόσωπα λαμβάνονται υπόψη για την κάλυψη τεκμηρίου του γονέα.....	725
48. Μείωση διαφοράς μεταξύ του τεκμαρτού και του συνολικού εισοδήματος με ανάλωση κεφαλαίου προηγούμενων ετών	725
49. Κεφάλαιο προηγούμενων ετών. Συμψηφισμός θετικών και αρνητικών στοιχείων (εισοδημάτων)	730
50. Κάλυψη ή περιορισμός δαπάνης με χρηματικά ποσά που προέρχονταιαπό τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων κατά την ανάλωση κεφαλαίου	730

51. Κάλυψη προστιθέμενης διαφοράς τεκμηρίων με ανάλωση κεφαλαίου προηγούμενων ετών μεταξύ συζύγων που είναι σε διάσταση	731
52. Τεκμαρτή δαπάνη και στους δύο συζύγους. Προσδιορισμός του τεκμαρτού εισοδήματος τους	731
53. Η ζημία του ίδιου φορολογικού έτους ή και των προηγούμενων δεν εκπίπτει ούτε μεταφέρεται, εκτός εάν καλυφθεί με ανάλωση κεφαλαίου	731
54. Εισόδημα ανήλικου τέκνου που φορολογήθηκε στο όνομα του γονέα, για κεφάλαιο παρελθόντων ετών	732
55. Ανάλωση κεφαλαίου προηγούμενων ετών	732
56. Κίνητρα για τον επαναπατρισμό κεφαλαίων. Ν. 3842/2010 άρθρο 18, όπως ισχύει με την παρ. 19 του άρθρου 21 του ν. 3943/2011	733
57. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται με επαναπατριζόμενα κεφάλαια δεν υπόκεινται στη δαπάνη απόκτησης του άρθρου 32 του Κ.Φ.Ε.....	735
58. Δικαιολογητικά που υποβάλλονται για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων με επαναπατριζόμενα κεφάλαια	735
59. Φορολογικά ζητήματα επί κοινού λογαριασμού	736
60. Δεν υπάρχει χρονικός περιορισμός για την κάλυψη των δαπανών με ανάλωση κεφαλαίου	736
61. Διευκρινίσεις στο πλαίσιο χειρισμού των υποθέσεων φορολογουμένων που έχουν αποστείλει εμβάσματα στο εξωτερικό κατά τα έτη 2009-2011	736
62. Δικαιολόγηση αντικειμενικών δαπανών και δαπανών απόκτησης περιουσιακών στοιχείων με μερίσματα πλοιοκτητριών εταιρειών	737
63. Προϋποθέσεις δικαιολόγησης εισοδήματος από μερίσματα πλοιοκτητριών εταιρειών	738
64. Το επίδομα βιβλιοθήκης δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη αντικειμενικών δαπανών	741
65. Η διαφορά που προκύπτει μεταξύ του τεκμαρτού και του συνολικού εισοδήματος για τους ανέργους του ΟΑΕΔ, του προσωπικού ημερήσιων εφημερίδων και τεχνικών τύπου Αθηνών και Θεσ/νίκης και των εγγεγραμμένων στο Γραφείο Ευρέσεως Ναυτικής Εργασίας φορολογείται με το άρθρο 15§1 του ΚΦΕ.....	741
66. Κυρώσεις για την ανακριβή αναγραφή στοιχείων σχετικά με τον με τον προσδιορισμό, περιορισμό, ή κάλυψη του τεκμαρτού εισοδήματος.....	742

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Άρθρο 35. Εισόδημα από κεφάλαιο	743
1. Διάκριση εισοδήματος σε κατηγορίες, Εισόδημα από εκμετάλλευση περιουσίας ή περιουσιακών δικαιωμάτων. Εισόδημα κεφαλαίου	744
2. Έννοια του εισοδήματος από κεφάλαιο.....	744

Άρθρο 36. Μερίσματα	746
1. Έννοια του όρου «μερίσματα»	747
2. Εξάντληση φορολογικής υποχρέωσης των φυσικών προσώπων για τα διανεμόμενα μερίσματα. Συντελεστής φορολογίας - παρακράτησης 15% για μερίσματα που θα διανεμηθούν από 1.1.2017 και μετά	748
3. Μερίσματα. Παρακράτηση φόρου. Χρόνος παρακράτησης (θέματα από 3.1. έως 3.11.)	749
4. Μερίσματα που εισπράττουν τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου	753
5. Φορολογική μεταχείριση του «πάγιου μερίσματος» που λαμβάνουν τα αθλητικά σωματεία από τις αθλητικές ανώνυμες εταιρείες, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 2725/1999, μετά την έναρξη ισχύος του ΚΦΕ	754
6. Φορολογική μεταχείριση εισοδημάτων αλλοδαπής προέλευσης. Εφαρμογή της Σ.Α.Δ.Φ. και αποτροπής της φοροδιαφυγής σχετικά με τους φόρους εισοδήματος μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου ως προς τα κέρδη ή τα μερίσματα	755
7. Μερίσματα που καταβάλλονται από εταιρεία κάτοικο Κύπρου σε κάτοικο Ελλάδας. Εφαρμογή της Σ.Α.Δ.Φ. μεταξύ Ελλάδας - Κύπρου	755
8. Εισοδήματα από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα που αποκτούν φυσικά ή νομικά πρόσωπα που δεν έχουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα και δεν διατηρούν τα νομικά πρόσωπα μόνιμη εγκατάσταση στη χώρα μας	755
9. Υπόχρεος παρακράτησης φόρου για μερίσματα, τόκους, δικαιώματα	755
Άρθρο 37. Τόκοι	756
1. Έννοια του όρου «τόκοι»	757
2. Τόκοι που απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος	757
3. Τόκοι από ομόλογα που εκδίδονται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας	757
4. Εξάντληση φορολογικής υποχρέωσης για εισόδημα από τόκους	758
5. Με την παρακράτηση του φόρου επί των τόκων εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του δικαιούχου φυσικού προσώπου και των νομικών που δεν έχουν έδρα ή εγκατάσταση στην χώρα μας	758
6. Εισοδήματα από τόκους που προκύπτουν στην Ελλάδα από αποταμιεύσεις και καταβάλλονται σε φυσικό πρόσωπο με φορολογική κατοικία σε άλλο κράτος - μέλος της ΕΕ	759
7. Σε όλα νομικά πρόσωπα υπάρχει υποχρέωση καταχώρησης των τόκων στα βιβλία για την διαμόρφωση του αποτελέσματος	760
8. Δεν εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση για τα εισοδήματα από τόκους που αποκτούν ημεδαπά νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες, κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα, ή μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα των αλλοδαπών νομικών προσώπων	760
9. Δεν διενεργείται παρακράτηση φόρου όταν φυσικό πρόσωπο καταβάλλει τόκους δανείου σε Α.Ε.	761

10. Τόκοι ομολόγων που εκδίδονται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας (Ε.Τ.Χ.Σ.)	761
11. Οι πληρωμές τόκων δανείων που χορηγούν πιστωτικά ιδρύματα, περιλαμβανομένων των τόκων υπερημερίας και οι τόκοι διατραπεζικών καταθέσεων απαλλάσσονται από την παρακράτηση φόρου	761
12. Τόκοι κρατικών ομολόγων και εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου που αποκτούν νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες που δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας και δεν έχουν στην Ελλάδα μόνιμη εγκατάσταση.....	761
13. Αλλοδαπά νομικά πρόσωπα που δεν έχουν τη φορολογική τους κατοικία και δεν διατηρούν μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα και αποκτούν τόκους ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου. Δικαιολογητικά	762
14. Εισοδήματα από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα που αποκτούν φυσικά ή νομικά πρόσωπα που δεν έχουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα και δεν διατηρούν τα νομικά πρόσωπα μόνιμη εγκατάσταση στη χώρα μας.....	763
15. Τόκοι αλλοδαπής που αποκτά φυσικό πρόσωπο φορολογικός κάτοικος ημεδαπής	763
16. Τόκοι αλλοδαπής που αποκτά ημεδαπό νομικό πρόσωπο	763
17. Παρακράτηση φόρου σε τόκους ομολογιακού δανείου το ποσό των οποίων καταβάλλεται με την έκδοση νέων ομολογιών	763
18. Υπόχρεος παρακράτησης φόρου για μερίσματα, τόκους, δικαιώματα	763
Άρθρο 38. Δικαιώματα (royalties)	764
1. Έννοια του όρου δικαιώματος.....	765
2. Επιμέρους ανάλυση των δικαιωμάτων	766
3. Ποιος θεωρείται συγγραφέας. Συγγραφικά δικαιώματα	768
4. Περιπτώσεις που δεν εμπίπτουν στην έννοια «δικαιώματα»	768
5. Συμβάσεις που περιλαμβάνουν αμοιβές για την παροχή άλλων υπηρεσιών και καταβολή δικαιωμάτων.....	769
6. Κάθε περίπτωση καταβολής δικαιωμάτων εξετάζεται ξεχωριστά με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της	769
7. Τα εισοδήματα που αποκτούν φυσικά πρόσωπα από δικαιώματα φορολογούνται με 20%. Εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης	769
8. Πότε τα εισοδήματα από δικαιώματα φυσικών προσώπων φορολογούνται αυτοτελώς και πότε αποτελούν επιχειρηματική δραστηριότητα	770
9. Δεν ενεργείται παρακράτηση φόρου στα νομικά πρόσωπα που είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδος όταν λαμβάνουν αμοιβές για δικαιώματα.....	770
10. Εισοδήματα από μερίσματα, τόκους, δικαιώματα που αποκτούν φυσικά ή νομικά πρόσωπα που δεν έχουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα και δεν διατηρούν τα νομικά πρόσωπα μόνιμη εγκατάσταση στη χώρα μας.....	771
11. Υπόχρεος παρακράτησης φόρου για μερίσματα, τόκους, δικαιώματα.....	772
12. Εισόδημα από εκμίσθωση του δικαιώματος εκμετάλλευσης περιπτέρου ..	773

Άρθρο 39. Εισόδημα από ακίνητη περιουσία.....	775
1. Όρος «εισόδημα από ακίνητη περιουσία»	778
2. Πότε προκύπτει εισόδημα από ακίνητη περιουσία	778
3. Περιπτώσεις εισοδήματος από ακίνητη περιουσία	778
4. Ποιους καταλαμβάνει η φορολογία ακίνητης περιουσίας	780
5. Συντελεστής φορολογίας εισοδήματος από ακίνητα φυσικών προσώπων	780
6. Ιδιοκατοίκηση ακινήτων. Δεν λογίζεται εισόδημα από ακίνητη περιουσία.....	780
7. Ιδιοχρησιμοποίηση ή δωρεάν παραχώρηση ακινήτων. Απαλλαγές	781
8. Εισόδημα από οικοδομές θεωρείται όχι μόνο αυτό που εισπράχθηκε αλλά και εκείνο για το οποίο αποκτήθηκε δικαίωμα είσπραξης.....	781
9. Εκμίσθωση επιπλωμένων δωματίων χωρίς την παροχή υπηρεσιών ξενοδόχου.....	782
10. Εκμίσθωση χώρων στάθμευσης από ιδιώτες	782
11. Εκμίσθωση κινηματογράφου με τον εξοπλισμό του	782
12. Εισόδημα που προέρχεται από επίταξη οικοπέδων	782
13. Υπεκμίσθωση ή εκμετάλλευση δικαιώματος αλιείας σε λίμνη	783
14. Το ποσό που καταβάλλεται, πέρα από τα μισθώματα από τον μισθω- τη προς τον εκμισθωτή οικοδομής αποτελεί εισόδημα από ακίνητα.....	783
15. Όταν ο κύριος, νομέας κ.λπ. της οικοδομής αποξενούται από την εκμετάλλευση της οικοδομής το εισόδημα που αποκτά είναι από ακίνητη περιουσία	783
16. Η εκμίσθωση χώρου για δεξιώσεις από φυσικό πρόσωπο χωρίς την παροχή υπηρεσιών από τον εκμισθωτή αποτελεί εισόδημα από ακίνητα. Όταν προσφέρονται και υπηρεσίες αποτελεί εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα	784
17. Η εκμίσθωση εστιατορίου από φυσικό πρόσωπο με τον εξοπλισμό του αποτελεί εισόδημα από ακίνητη περιουσία	784
18. Σε περίπτωση παραχώρησης της οίκησης ακινήτου με χρησιδάνειο το εισόδημα φορολογείται στο όνομα του ιδιοκτήτη ή του προσώπου που έχει την επικαρπία.....	784
19. Βελτίωση ή επέκταση από μισθωτή ακινήτου - Πρόωρη λύση της σύμβασης	785
20. Μίσθωμα σε χρήμα και σε είδος (βελτιώσεις και επεκτάσεις από το μισθωτή)	785
21. Μικτές συμβάσεις που αφορούν δικαίωμα εμπορικής εκμετάλλευσης ακινήτου και δικαίωμα μίσθωσης	785
22. Η εισφορά χρήσης ακινήτου σε Α.Ε. αποτελεί για τον εισφέροντα μέτοχο εισόδημα από ακίνητα	785
23. Σύσταση χρησιδανείου	786
24. Η μεταβίβαση ακινήτου με προσύμφωνο δεν αλλάζει τον κύριο του ακινήτου	786
25. Στις περιπτώσεις μεταβίβασης της επικαρπίας ακινήτων με τη σύνταξη προσυμφώνου πώλησης, δωρεάς, γονικής παροχής κ.λπ. υποκείμενο φόρου είναι ο πωλητής, ο δωρητής ή ο παρέχων	786

26. Δήλωση εισοδημάτων κληρονομιαιών ακινήτων για τα οποία αμφισβητείται το κληρονομικό δικαίωμα των κληρονόμων	787
27. Αμφισβήτηση κληρονομιαιών ακινήτων. Κατάθεση μισθωμάτων στο Τ.Π.Δ.....	787
28. Εισόδημα ακινήτων που περιέρχονται στον φορολογούμενο με διαθήκη	788
29. Προσωπική δουλεία οίκησης	788
30. Μη καταβολή μισθώματος λόγω πραγματικού ελαττώματος του ακινήτου ..	789
31. Δεν προκύπτει εισόδημα από ακίνητα αν λόγω πραγματικού ελαττώματος δεν έγινε χρήση του ακινήτου	789
32. Δυνατότητα μείωσης ή μη καταβολής του μισθώματος όταν το ακίνητο κατά το χρόνο παράδοσης έχει πραγματικό ελάττωμα	789
33. Μισθώματα που προεισπράττονται και αφορούν πολυετή μίσθωση	790
34. Εκμίσθωση κοινοχρήστων χώρων.....	790
35. Αγοραία αξία. Τεκμαρτό εισόδημα 3% επί της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου. Δωρεάν παραχώρηση μέχρι 200 τ.μ. προς ανιόντες ή κατιόντες - Απαλλαγή	790
36. Προσδιορισμός της αγοραίας αξίας συγκεκριμένου είδους κατά το χρόνο έναρξης της μίσθωσής του	790
37. Ενδεικτικές περιπτώσεις προσδιορισμού της αγοραίας αξίας εισοδήματος σε είδος	790
38. Απαλλάσσεται το τεκμαρτό εισόδημα από παραχώρηση κατοικίας μέχρι 200 τ.μ. προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως κύρια κατοικία προς ανιόντες ή κατιόντες εξ αίματος και εξ αγχιστείας	791
39. Πότε τεκμαίρεται εισόδημα από δωρεάν παραχώρηση	792
40. Κύρια κατοικία. Βοηθητικοί χώροι. Έννοιες	792
41. Αποθήκη και χώρος στάθμευσης σε δωρεάν παραχώρηση κατοικίας προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως κύρια κατοικία προς ανιόντες ή κατιόντες	793
42. Δαπάνες που εκπίπτουν προκειμένου να προσδιοριστεί το καθαρό εισόδημα ακίνητης περιουσίας	794
43. Έννοια του όρου δαπάνες επισκευής, συντήρησης και ανακαίνισης ακινήτου. Δικαιολογητικά	794
44. Έννοια παγίων και λειτουργικών δαπανών του ακινήτου.....	795
45. Εισόδημα από ακίνητη περιουσία που αποκτούν νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες κερδοσκοπικού χαρακτήρα	797
46. Εισόδημα από ακίνητη περιουσία των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που δεν έχουν την φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα	798
47. Δαπάνες επισκευής, συντήρησης, ανακαίνισης κ.λπ. ιδιοχρησιμοποιούμενου ακινήτου από φυσικό πρόσωπο που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα	799
48. Οι δαπάνες νομικών προσώπων (Α.Ε., Ε.Π.Ε., ΙΚΕ, ΟΕ, κ.λπ.) επισκευής, συντήρησης, ανακαίνισης κ.λπ. εκπίπτουν	799

49. Φορολογικοί συντελεστές νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που τηρούν διπλογραφικά ή απλογραφικά βιβλία	799
50. Από το ακαθάριστο εισόδημα από υπεκμίσθωση ακινήτου εκπίπτει το μίσθωμα που καταβλήθηκε	800
51. Έκπτωση 10% των δαπανών για αντιπλημμυρικά έργα και έργα αποξήρανσης - Απαιτούμενο δικαιολογητικό	800
52. Αποζημίωση που κατέβαλε ο εκμισθωτής στο μισθωτή βάσει νόμου.....	800
53. Προϋποθέσεις για να αναγνωρισθεί η αποζημίωση που καταβάλλεται από τον εκμισθωτή στον μισθωτή για ιδιόχρηση ή λήξης της μίσθωσης	800
54. Δεν εκπίπτει η κράτηση 3% υπέρ του ΜΤΠΥ, το χαρτόσημο και η εισφορά ΟΓΑ από μισθώματα ακινήτων που εκμισθώνονται από το Δημόσιο.....	800
55. Δεν αφαιρείται ποσοστό 5% για δαπάνες επισκευής, συντήρησης κλπ από το εισόδημα από υπεκμίσθωση ακινήτου	801
56. Ο δωρεοδόχος, κύριος του ακινήτου δεν δικαιούται να εκπέσει από το ακαθάριστο εισόδημα που αποκτά από το ακίνητο τα ποσά που καταβάλλει κάθε φορά στο δικαιούχο της προσόδου	801
57. Δεν εκπίπτει η δαπάνη επισκευής, συντήρησης κ.λπ. κύριας κατοικίας που παραχωρείται δωρεάν από φορολογούμενο προς ανιόντες ή κατιόντες	801
58. Εισόδημα που αποκτά κάτοικος Ελλάδας από εκμίσθωση ακινήτων που βρίσκονται στις ΗΠΑ.- Εφαρμογή της Σύμβασης Ελλάδας- Η.Π.Α.	802
59. Προσδιορισμός του εισοδήματος από ακίνητη περιουσία που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Δαπάνες που εκπίπτουν.....	803
60. Διευκρινίσεις σχετικά με τις δαπάνες κατά τον προσδιορισμό του εισοδήματος νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.....	804
61. Δαπάνες νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα για ακίνητα από τα οποία δεν αποκτούν εισόδημα. Ζημιές.....	805
62. Χαρακτηρισμός του ανταλλάγματος που αποκτούν οι ΟΤΑ από την παραχώρηση του δικαιώματος απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης μεγάλων λιμνών και πλεύσιμων ποταμών	806
63. Ποσά που εισπράττουν οι Ο.Τ.Α. από την παραχώρηση του δικαιώματος χρήσης θέσεων περιπτέρων και κοινόχρηστων χώρων, καθώς και τα ποσά που εισπράττουν σε περίπτωση θανάτου του αρχικού δικαιούχου της χρήσης του περιπτέρου. Τέλη κοινόχρηστων χώρων	806
64. Φορολογική αντιμετώπιση της ανέγερσης κτίσματος ή βελτιώσεων και επεκτάσεων με δαπάνες του μισθωτή σε ακίνητο κυριότητας του εκμισθωτή	807
65. Αποσβέσεις δαπανών μισθωτή φυσικού προσώπου που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα που ανέγειρε ακίνητο σε οικόπεδο του εκμισθωτή	811
66. Υποβολή δήλωσης πληροφοριακών στοιχείων μισθώσεων ακίνητης περιουσίας με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου. Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης	812

67. Κατάργηση της δυνατότητας εκχώρησης ανείσπρακτων εισοδημάτων στο δημόσιο	813
68. Προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για να μη δηλώνονται μισθώματα που δεν εισπράττονται	813
69. Δικαιολογητικά και προθεσμία υποβολής για τα ανείσπρακτα εισοδήματα από εκμίσθωση ακίνητης περιουσίας	813
70. Ανείσπρακτα Εισοδήματα από Εκμίσθωση Ακίνητης Περιουσίας - Διευκρινίσεις	814
71. Προσδιορισμός της μισθωτικής αξίας ακινήτου που παραχωρείται σε αγρότη με σκοπό την ανέγερση κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων	815
72. Προσδιορισμός αντικειμενικής αξίας για τον υπολογισμό του τεκμαρτού εισοδήματος ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ από την ιδιοχρησιμοποίηση γης και ακινήτων για το φορολογικό έτος 2015	816
73. Προσδιορισμός αντικειμενικής αξίας για τον υπολογισμό του τεκμαρτού εισοδήματος ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ από την ιδιοχρησιμοποίηση ή τη δωρεάν παραχώρηση χρήσης γης και ακινήτων για το φορ. έτος 2015	817
74. Φορολογικά κίνητρα αποκατάστασης κτιρίων στο Γεράνι και στο Μεταξουργείο	818
75. Ρυθμίσεις για τη βραχυπρόθεσμη μίσθωση ακινήτων στο πλαίσιο της οικονομίας του διαμοιρασμού	818
Άρθρο 40. Φορολογικός συντελεστής για το εισόδημα από κεφάλαιο	821
1. Φορολογικοί συντελεστές για μερίσματα, τόκους, δικαιώματα και εισοδήματος από εκμετάλλευση ακίνητης περιουσίας	822
2. Έννοια μερισμάτων	822
3. Έννοια τόκων	822
4. Έννοια δικαιωμάτων	823
5. Εισόδημα από ακίνητη περιουσία. Ενοίκια	823
6. Παρακράτηση φόρου υπόχρεοι	823
7. Συντελεστές παρακράτησης	823
8. Εξάντληση φορολογικής υποχρέωσης των φυσικών προσώπων για τα διανεμόμενα μερίσματα. Συντελεστής φορολογίας-παρακράτησης 15% για μερίσματα που θα διανεμηθούν από 1.1.2017 & μετά	823
9. Φορολογία εισοδήματος από ακίνητη περιουσία. Φυσικά πρόσωπα. Νομικά πρόσωπα	823

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΥΠΕΡΑΞΙΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Άρθρο 41. Μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας	825
1. Φόρος υπεραξίας ακινήτων. Συνοπτικά συμπεράσματα - επισημάνσεις	832
2. Μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας από φυσικά πρόσωπα μη επαγγελματίες. Φόρος υπεραξίας 15%	833
3. Έννοια της κτήσης ακίνητης περιουσίας με οποιαδήποτε αιτία	834

4. Έννοια μεταβίβασης με επαχθή αιτία	835
5. Πράξεις που δεν θεωρούνται μεταβιβάσεις για την εφαρμογή του φόρου υπεραξίας	835
6. Φορολογητέα αξία για τον υπολογισμό του φόρου υπεραξίας.....	837
7. Ακίνητο που ανεγέρθηκε με δαπάνες του μισθωτή σε έδαφος κυριότητας τρίτου.....	841
8. Χρόνος κτήσης όταν υπάρχουν διαφορετικοί - διαδοχικοί χρόνοι κτήσης και δεν δύναται να προσδιοριστεί ακριβές σχετικό χρονικό σημείο απόκτησης	841
9. Για τον καθορισμό της αξίας της ψιλής κυριότητας, της επικαρπίας, της χρησικτησίας, της προσωπικής δουλείας ή άλλης δουλείας	842
10. Απαλλασσόμενο ποσό υπεραξίας μέχρι 25.000 €	843
11. Πώληση ακινήτου με ζημιά. Μηδενική υπεραξία	843
12. Για την πληρέστερη κατανόηση των ανωτέρω παραθέτουμε παραδείγματα υπολογισμού του φόρου υπεραξίας	844
13. Υποχρεώσεις συμβολαιογράφων για την παρακράτηση και απόδοση του φόρου υπεραξίας ακινήτων	846
14. Εξαιρέσεις από την παρακράτηση φόρου υπεραξίας (άρθρα 62 και 67Α). Υπόχρεοι καταβολής του φόρου υπεραξίας	847
15. Καθορισμός αξίας επικαρπίας σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 2961/2001	847
16. Καθορισμός αξίας και τρόπος φορολογίας ψιλής κυριότητας σύμφωνα με το άρθρο 16 του ν. 2961/2001	849
17. Μετάθεση χρόνου γένεσης φορολογικής υποχρέωσης σύμφωνα με το άρθρο 40§1δ' του ν. 2961/2001	851
18. Καθορισμός τιμών κτήσης ακίνητης περιουσίας σε ειδικές περιπτώσεις όπου δεν είναι δυνατό να προσδιοριστούν	852
19. Καθορισμός χρόνου κτήσης ακίνητης περιουσίας σε ειδικές περιπτώσεις για το φόρο υπεραξίας ακινήτων	852
20. Συμπλήρωση της Α.Υ.Ο. ΠΟΛ. 1119/25.4.2014 ως προς τον προσδιορισμό του χρόνου κτήσης ακίνητης περιουσίας και καθορισμός τιμής κτήσης σε ειδικές περιπτώσεις που δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστούν για την εφαρμογή του άρθρου 41 του ΚΦΕ.....	853
21. Δήλωση απόδοσης παρακρατούμενου φόρου 15% επί της υπεραξίας μεταβίβασης ακινήτων. Περιεχόμενο δήλωσης. Τρόπος, χρόνος υποβολής και διαδικασία παρακράτησης και απόδοσης του φόρου από τους συμβολαιογράφους	857
22. Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης απόδοσης του παρακρατούμενου φόρου 15% επί της υπεραξίας από μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας του άρθρου 41 του ΚΦΕ και καθορισμός του τρόπου υποβολής της δήλωσης και απόδοσης του φόρου	859
23. Νομικές και πραγματικές μεταβολές επί ακινήτου μεταξύ του χρόνου κτήσης και του χρόνου πώλησης	860
24. Τιμή κτήσης σε ειδικές περιπτώσεις	863
25. Παραχώρηση λόγω αγροτικής ή αστικής αποκατάστασης ή αναδασμού.....	866

26. Κύρωση πράξης εφαρμογής	866
27. Έγκριση πολεοδομικής μελέτης	867
28. Επικύρωση ανώμαλης δικαιοπραξίας	867
29. Κτήση με αναγκαστικό πλειστηριασμό	867
30. Κτήση λόγω διανομής	867
31. Επικαρπία- Ψιλή Κυριότητα	867
32. Μεταβίβαση κληρονομιάου ακινήτου ή δικαιώματος για το οποίο έχει συσταθεί καταπίστευμα	870
33. Πολλές αυτοτελείς ιδιοκτησίες με ενιαίο τίμημα και περαιτέρω μεταβίβαση κάποιας εξ αυτών - Αξία κτήσης	871
34. Διαφορετικοί-διαδοχικοί χρόνοι κτήσης του μεταβιβαζόμενου δικαιώματος	874
35. Αυτούσια διανομή, συνένωση ακινήτων και πράξη σύστασης οριζόντιας ή κάθετης ιδιοκτησίας, εφόσον δεν μεταβάλλονται τα ποσοστά συνιδιοκτησίας ανά συνιδιοκτήτη	876
36. Ανταλλαγή ακινήτων	877
37. Απόκτηση τίτλων, ένας εκ των οποίων δεν μπορεί να προσδιοριστεί	877
38. Περιπτώσεις που δεν εμπίπτουν στο άρθρο 41- Υποβολή δηλώσεων υπεραξίας με μόνη αναφορά στο έτος κτήσης	877
39. Υπολογισμός των ετών διακράτησης και εφαρμογή της έκπτωσης ύψους 25.000 ευρώ ανά ακίνητο	878
40. Υποβολή δηλώσεων υπολογισμού φόρου υπεραξίας από μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας και απόδοσης του φόρου	879
41. Υποχρεώσεις συμβολαιογράφων	879
Άρθρο 42. Μεταβίβαση τίτλων	881
1. Συμπεράσματα - Επισημάνσεις στο άρθρο 42.....	886
2. Μεταβίβαση τίτλων και ολόκληρης επιχείρησης	887
3. Τι νοείται ως μετοχές σε εταιρεία μη εισηγμένη και τι ως μετοχές και άλλες κινητές αξίες εισηγμένες σε χρηματιστηριακή αγορά	888
4. Προσδιορισμός εισοδήματος από υπεραξία τίτλων και επιχείρησης. Ποιοι καταλαμβάνονται και ποιοι εξαιρούνται	888
5. Υπεραξία από μεταβίβαση ποσοστού συμμετοχής σε κοινοπραξία, μεριδίων ΕΠΕ, ΙΚΕ, κοινωνιών, αστικών εταιρειών	889
6. Υπεραξία από μεταβίβαση μεριδίων ΟΣΕΚΑ	889
7. Η υπεραξία από μεταβίβαση ομολόγων απαλλάσσεται του φόρου εισοδήματος	890
8. Υπεραξία από μεταβίβαση παραγώγων	890
9. Υπεραξία που αποκτά φυσικό πρόσωπο από τη μεταβίβαση μετοχών και άλλων κινητών αξιών εισηγμένων σε χρηματιστηριακή αγορά	891
10. Η μη συμμετοχή εταίρου, μέλους ή μετόχου στην αύξηση του κεφαλαίου οποιασδήποτε εταιρίας δεν συνιστά μεταβίβαση τίτλων	891
11. Συντελεστής 15% με την υποβολή της ετήσιας φορολογικής δήλωσης στο εισόδημα που αποκτούν φυσικά πρόσωπα από τη μεταβίβαση τίτλων, ολόκληρης επιχείρησης και υποκαταστήματος ατομικής επιχείρησης	891

12. Τιμή πώλησης και κτήσης σε μεταβίβαση ατομικής επιχείρησης που τηρεί απλογραφικά βιβλία	892
13. Εισφορά ημεδαπών ή αλλοδαπών τίτλων σε ημεδαπό νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα για την κάλυψη ή αύξηση κεφαλαίου	892
14. Προσδιορισμός της υπεραξίας που αποκτά φυσικό πρόσωπο από τη μεταβίβαση ολόκληρης επιχείρησης ή τίτλων (μετοχές, μερίδια κ.λπ.)	892
15. Παραδείγματα υπολογισμού υπεραξίας	894
16. Ζημία από την πώληση τίτλων. Μεταφορά για 5 έτη	897
17. Μεταβίβαση τίτλων (μετοχών, μεριδίων, ομολόγων κ.λπ.) από φυσικό πρόσωπο που δεν έχει τη φορολογική του κατοικία στην Ελλάδα	898
18. Απαλλαγή κερδών από την ανταλλαγή ομολόγων	899
19. Απαλλαγές από το φόρο υπεραξίας μεταβίβασης τίτλων	899
20. Εισόδημα από μεταβίβαση τίτλων που αποκτούν ημεδαπά νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες και νομικά πρόσωπα που δεν έχουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα αλλά διατηρούν μόνιμη εγκατάσταση στη χώρα μας	899
21. Προσδιορισμός της υπεραξίας από την μεταβίβαση τίτλων από τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες που τηρούν διπλογραφικά βιβλία.....	900
22. Προσδιορισμός της υπεραξίας από την μεταβίβαση τίτλων από τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες που δεν τηρούν βιβλία ή τηρούν απλογραφικά βιβλία	900
23. Αυτούσια διανομή τίτλων κατά το στάδιο της εκκαθάρισης νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων	900
24. Τιμή κτήσης τίτλων που έχουν αποκτηθεί από κληρονομιά, δωρεά ή γονική παροχή.....	901
25. Μεταβιβάσεις τίτλων που πραγματοποιούνται μεταξύ ημεδαπής επιχείρησης και επιχειρήσεων συνδεδεμένων με αυτή	901
26. Ζημία νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων από τη μεταβίβαση τίτλων	901
27. Το εισόδημα των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων από μεταβίβαση τίτλων θα συμπεριληφθεί στην ετήσια φορολογική δήλωση	901
28. Εισόδημα από μεταβίβαση τίτλων νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που δεν έχουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα.....	901
29. Δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 42 κατά την απορρόφηση ημεδαπής εταιρείας από άλλη εταιρεία κατά τις διατάξεις του άρθρου 54 (συγχωνεύσεις και διασπάσεις)	902
30. Τα κεφαλαιακά κέρδη που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες από την ανταλλαγή ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου με άλλους τίτλους κατ' εφαρμογή του προγράμματος συμμετοχής στην αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους απαλλάσσονται από το φόρο	902
31. Οι διατάξεις του άρθρου 42 ισχύουν για μεταβιβάσεις μετοχών, μεριδίων, ομολόγων, παραγώγων και ολόκληρης επιχείρησης που πραγματοποιούνται από την 1.1.2014 και μετά	902

32. Η υπεραξία που προκύπτει από τη μεταβίβαση μετοχών ναυτικής πλοιοκτητήριας εταιρείας απαλλάσσεται της φορολογίας εισοδήματος.....	903
33. Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα	903
34. Συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης (options)	904
35. Προθεσμιακές συμβάσεις (forwards)	904
36. Συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (futures)	904
37. Συμβάσεις ανταλλαγής (swaps)	905
38. Έναρξη ισχύος των διατάξεων της υπεραξίας που προκύπτει από τη μεταβίβαση μετοχών εισηγμένων και μη	905
39. Δεν υποβάλλεται δήλωση υπεραξίας πώλησης τίτλων. Συμπεριλαμβάνεται στην ετήσια δήλωση εισοδήματος	906
40. Προσδιορισμός της τιμής κτήσης, σύμφωνα με το άρθρο 42§4 του ν. 4172/2013, κατά τη μεταβίβαση με επαχθή αιτία τίτλων από φυσικά πρόσωπα, στις περιπτώσεις που οι τίτλοι αυτοί έχουν αποκτηθεί πριν την 29.9.1999	906
41. Καθορισμός φορολογούμενων που ασχολούνται κατ' επάγγελμα με τις συναλλαγές τίτλων του άρθρου 42 του ΚΦΕ, σύμφωνα με το άρθρο 21§3 του ν. 4172/2013	906
42. Φόρος χρηματιστηριακών συναλλαγών στις πωλήσεις μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών	906
43. Φόρος χρηματιστηριακών συναλλαγών στις πωλήσεις μετοχών εισηγμένων σε αλλοδαπά χρηματιστήρια ή σε άλλους διεθνώς αναγνωρισμένους χρηματιστηριακούς θεσμούς	907
44. Στο δανεισμό μετοχών εισηγμένων στο ΧΑ που πραγματοποιείται εξω-χρηματιστηριακά επιβάλλεται φόρος χρηματιστηριακών συναλλαγών	908
45. Οι συναλλαγές επί μετοχών Ε.Ε.Π.Ν. επιβαρύνονται με φόρο χρηματιστηριακών συναλλαγών	908
46. Για τη μεταφορά μετοχών εισηγμένων στο ΧΑ προς άλλο διεθνώς αναγνωρισμένο χρηματιστηριακό θεσμό επιβάλλεται φόρος χρηματιστηριακών συναλλαγών	908
47. Ο φόρος χρηματιστηριακών συναλλαγών δεν επιβάλλεται στις πωλήσεις μετοχών εισηγμένων στο ΧΑ για συναλλαγές που διενεργούνται από Ειδικούς διαπραγματευτές.....	908
48. Δηλώσεις υπεραξίας αυτοκινήτων - μοτοσυκλετών ιδιωτικής χρήσης	909
49. Μεταβίβαση δικαιώματος κυριότητας επί αυτοκινήτου οχήματος ή μοτοσυκλέτας ιδιωτικής χρήσεως από επιτηδευματίες	909
50. Μεταβίβαση αυτοκινήτων δημοσίας χρήσης σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2579/1998 που κατισχύουν του ΚΦΕ	911
51. Φορολογία μεταβίβασης αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης	912
Άρθρο 43. Φορολογικός συντελεστής.....	916
1. Ο φορολογικός συντελεστής 15% καταλαμβάνει το εισόδημα από την υπεραξία κεφαλαίου	917
2. Ποιο θεωρείται εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης ακίνητης περιουσίας.....	917

3. Ποιο θεωρείται εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης τίτλων	917
4. Ο φόρος υπεραξίας μεταβίβασης ακινήτων και ο φόρος υπεραξίας από την μεταβίβαση τίτλων καταλαμβάνει τα φυσικά πρόσωπα	918
5. Επιχειρηματικό κέρδος.....	918
6. Μεταβίβαση τίτλων επιχειρήσεων που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα	918
7. Τι καταλαμβάνει ο φόρος υπεραξίας	918
8. Ακίνητα αποκτηθέντα μέχρι 31.12.1994	918
9. Εξάντληση φορολογικής υποχρέωσης του φυσικού προσώπου	918
10. Συντελεστής φορολογικής υπεραξίας 15% για φυσικά πρόσωπα.....	918
11. Ερμηνεία για υπόχρεους, εξαιρέσεις, τρόπος υποβολής δηλώσεων	918
12. Επιβολή φόρου πολυτελούς διαβίωσης	918

Άρθρο 43Α. Επιβολή ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης στα φυσικά πρόσωπα919

1. Ειδική εισφορά αλληλεγγύης στο εισόδημα από μισθούς - συντάξεις	922
2. Απαλλαγή από την ειδική εισφορά αλληλεγγύης του άρθρου 29 του ν. 3986/2011 της εφάπαξ παροχής με τίτλο «Βοήθημα Οικογενειακής ή Επαγγελματικής Αυτοτέλειας»	923
3. Τα στελέχη του πολιτικού προσωπικού του Ν.Α.Τ.Ο. για τους μισθούς που λαμβάνουν υπόκεινται στην ειδική εισφορά αλληλεγγύης	924
4. Μη επιβολή ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης σε εισοδήματα παραγεγραμμένων ετών, τα οποία δηλώνονται στο επόμενο μη παραγεγραμμένο έτος	924
5. Υπολογισμός της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης σε περίπτωση κάλυψης τεκμηρίων με ανάλωση κεφαλαίου προηγούμενων ετών	924
6. Οι αμοιβές μελών Δ.Σ. Α.Ε. υπόκεινται σε εισφορά αλληλεγγύης.....	924
7. Επιβολή τέλους επιτηδεύματος.....	925
8. Απαλλαγή από το τέλος επιτηδεύματος των επιχειρήσεων που ασκούνται σε χωριά κάτω των 500 κατοίκων, ανεξαρτήτως αν αυτά βρίσκονται σε νησί. Απαλλαγή και των επιχειρήσεων σε μικρά νησιά στο σύνολό τους	926
9. Τέλος επιτηδεύματος σε υποκαταστήματα	927
9α. Υποκαταστήματα σε εργοτάξια κατασκευαστικών επιχειρήσεων που έχουν περαιωθεί οι εργασίες	927
10. Δεν επιβάλλεται τέλος επιτηδεύματος επί υποκαταστήματος ημεδαπής εταιρείας στην αλλοδαπή	928
11. Απαλλαγές από το τέλος επιτηδεύματος κατά τα πρώτα 5 έτη και από το 6ο της ηλικίας. Αγρότες	929
11α. Τέλος επιτηδεύματος σε εγκαταστάσεις φωτοβολταϊκών έως 100 kw αγροτών	929
11β. Δεύτερη δραστηριότητα στην ίδια εγκατάσταση.....	930
12. Απαλλαγή από το τέλος επιτηδεύματος των συμπλοιοκτησιών παράκτιας αλιείας και σπογγαλιείας, οι οποίες εκμεταλλεύονται σκάφη μήκους μέχρι 12 μέτρα	931

12α. Απαλλάσσονται από το τέλος επιτηδεύματος τα γραφεία ή υποκαταστήματα αλλοδαπών ναυτιλιακών εταιρειών που εγκαθίστανται στην Ελλάδα με βάση το άρθρο 25 του ν. 27/1975	931
13. Επιβολή τέλους επιτηδεύματος σε κοινωνία κληρονόμων	931
14. Επιβολή τέλους επιτηδεύματος σε νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που λειτουργούν ορισμένους μήνες μέσα στη χρήση	932
15. Φορολογική μεταχείριση των εισοδημάτων που αποκτούν οι Οργανισμοί Εγγείων Βελτιώσεων (Ο.Ε.Β.), μετά την έναρξη ισχύος των διατάξεων του νέου ΚΦΕ.....	933
16. Κοινωνίας κληρονόμων που συστάθηκε μετά τον θάνατο αγρότη, με σκοπό την πώληση της αγροτικής παραγωγής του θανόντος απαλλάσσεται του τέλους επιτηδεύματος εφόσον απαλλασσόταν ο θανών.....	933
17. Επιβολή τέλους επιτηδεύματος επί υποκαταστήματος ημεδαπής εταιρείας στην αλλοδαπή	934
18. Ειδική εισφορά αλληλεγγύης στα φυσικά πρόσωπα μέχρι 31.12.2015. Ν. 3986/2011 άρθρο 29	934
19. Διαδικασία για την βεβαίωση και είσπραξη της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης στα φυσικά πρόσωπα, της έκτακτης εισφοράς σε αντικειμενικές δαπάνες και του τέλους επιτηδεύματος, που προβλέπονται με τις διατάξεις των άρθρων 29, 30 και 31, αντίστοιχα, του ν. 3986/2011)	938